HAFTALIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ 7 KASIM 1996 PERŞEMBE SAYI:27 FİYATI: 70.000.TL. (kdv dahil)

ÖKÜZ

hem okudum, hemi de yazdım, yalan dünya senden bezdim

GENÇLİK TOPYÖKÜN ALANLARDA

Bugün 6 Kasım!

12 Eylül Darbesi'nin eğitimdeki eşitsizliğe, adaletsizliğe, bilimsel üretim talanına, üniversitelerin kışlaya çevrilmesine yol açan YÖK'ü inşaa edişinin yıl dönümü!..

Bugün 6 Kasım!

YÖK ve uygulamalarının kaldırılmasını, eğitimde özelleştirmeye son verilmesini, fırsat eşitliğinin sağlanmasını, söz-karar-örgütlenme hakkını talep eden onbinlerce üniversiteli Beyazıt'ta, Kızılay'da ayakta!

Bugün 6 Kasım!

Akşamsefası

TELEVİZYON MACERASI

Halit Çapın

T. Ağa'yı çocukları getirip yatırmışlar bizim koğuşa.. "Senin neyin var ağa?" diye sorduğumuzda, "Keçileri satmışam..." diyor. Bazılarına göre satmamış da kaçırmış keçileri. O kimseyi ilgilendirmez. T. Ağa'nın işi gücü, elindeki tesbihle. Kimsenin etlisine sütlüsüne karıştığı yok...

Bir gün hışımla daldı salona.

-Kim çalmıştır yüzüğümü?

-Ne yüzüğü yahu?

-Üstünde vardır Sultan Reşat altını. Çalmışlardır parmağımdan. Ben ölmüşem... Vermelidir kim çalmışsa, fena olacaktır, yoksa işin sonu.

-"Git birader" diye bozuldu birkaçı.

-Nah parmağımdaydı yatarken. Vardı üstünde Sultan Reşat altını.

Uyurken mi çalmışlar?

-He ya uyurken...

-Yahu yaşlı başlı adamsın. Uyurken hadi başka bir şeyini çaldılar; kabul. Ama yüzüğü nasıl çıkarttılar parmağından?

-Bilemem orasını. Kim çalmışsa vermelidir yüzüğü geri. Vardır üstünde Sultan Reşat altını.

-"Git polis çağır ulan" dedi Adanalı. "Git çağır, hepimizi arasınlar..."

Aramızdan birisi başını sallayıp acayip sesler çıkartmaya başladı. Baktık gülüyor. Sonra anlatmaya koyuldu:

"Bu ufak olay. Ufak ki olursa o kadar olur. Neden dersen bizim de gurbetçiliğimiz vardı vaktiyle. Hasretlik çok koydu döndük. Çabuk döndük. Dönüşümüz olmayaydı... Hadi döndük bi eşşeklik... Biz çarter denilen uçakla döndük ki, sözümüz meclisten dışarı, haza eşşekoğlu eşşeklik. Neden diyeceksin? Söz timsali keferenin de oyunu vardır ya, hiç kulak asma. Anca kendine yeter. Bizdeki oyunlar bildiğin Ali Cengiz oyunları. Nasıl desem? Yedi düvel evliyasını yattığı yerde şaşkına çevirecek cinsten birtakım oyunlar.

Bizim millet oralarda uçak bileti acentalığı da yapar. Aldık biletimizi onlardan. Geldik alana. Kuyruğa girdik, uçağa bineceğiz. Birisi kolumdan tutup, sıradan çıkarttı. Baktım bilet aldığımız acenta. Eğilip kulağıma "Sen bu uçağa binme" dedi. "Neden binmeyeyim" dedim. "Yahu kardeş birşey biliyoruz ki binme dedik. Tehlikeli!" Sağol kardeş, ceddine rahmet, deyip çekildik bir köşeye... Sabaha karşı ikinci uçak geldi. Gene aynı herif, gene "Sen buna da binme" diyor. Bildiği var ki, binme diyor. Birkaç tanışa rastlasam onlara da binme diyeceğim. Ama etraf ana baba günü. Millet kendi derdinde. Bir an önce memlekete gitme sevdasında. Bizim can tatlı ya. Biz iki gün binmedik. Sonra, tövbe tövbe ermiş mi bu pevevenk deyip, attık kendimizi bir uçağa. Meğer sonradan anladık, söylediler. Bizim yerimize bir başkasını bindirirmiş hep.

Diyeceğim o değil. Dönüşümüzde, hani televizyonun bir markası vardır ve "Hayim" lerdeki türklerce çok tutulur "Nordmende Spetra" derler adına. Ondan aldık. Zira bizim bütün havali onlardan almıştır ve de gayette memnundur. O da kondu bindiğimiz uçağa. Allahıma bin şükür kuş gibi uçup indik, tekmil alkışlayaraktan... Meydanda çok bekledik. Olur o kadarı. Türk olduğumuzdan ve Türkiye'de olduğumuzdan ses etmedik hiç. Bi bavulumuzu yitirdik. Vatan, millet ve alan kardeşimiz sağolsun. Biz daha önceden uyarıldığımızdan televizyonun peşine düşmüşüz, kuzusunu kaybetmiş çoban misali... Ülen bele gelmez, bekle gelmez. Bizim televizyon iyi saatte olsunlara karışmışçasına yok. Ben ve benim gibi birkaç kişi daha ortalıkta deli danalar gibi dönenip, hafiften çığırtaraktan televizyonlarımızı kovalamaktayız. Sabır tükenince hepten bağırmaya koyulduk. Çığırtmayı bırak, duyan bizden et koparıldığını sanmakta.. Zira bağırmamız gayetle iyidir...

Baktılar ki ben de nefesin tükeneceği yok, çektiler bir köşeye...

-Al televizyonunu dediler. Ülen delireceğim! Al dedikleri bizim televizyon değil. O yaşıma değin ağlama bilmemişim tuttu mu beni bir ağlama... Tekmil kasabanın karısı toplansa, benim döktüğüm gözyaşını bir haftada dökemez. Dökemez ne kelime, yanına varamaz...

-Arkadaşlar etmeyin eylemeyin. Hepimiz Müslümanız. Bu benim televizyon değil. Benimki Nordmende... Bu Nordmende değil Filipis... Benim büyük boy bu küçük... Benimki beyazdı bu siyah. Aman kardeşler ocağınıza düştüm.

Birisi "Höst, yeter ulan, kes..." dedi. "Bunu aldın aldın, yoksam bittin."

Baktım ki bu işin olası yok. Çevremiz düşman askerlerince kanlı gözlerle sarılmış. Ağıt yakmayı kestik.

-"Sağolun varolun kardeşler. Demek ki biz yanlışlık yaptık." deyip televizyonu sırtlandık. Şimdi bizim orada tek değişik televizyon bizimkidir."

T.Ağa çöktüğü yerden yeni baştan etti:

-Anlamam ben televizyon melevizyon. Kim çalmışsa vermelidir benim yüzüğü geri. Vardır üstünde Sultan Reşat altını. Vermelidir yoksa fena olacaktır işin sonu...

T.Ağa'nın yüzüğü akşam bulundu. İki ay önce yatırılırken eşyalarıyla birlikte emanete teslim edilmiş imiş...

T.Ağa o gece herkese mahçup, mahçup gülümsedi.

Parmağındaki yüzüğü gösterip:

-Demiştim ya vardır üstünde Sultan Reşat altını, dedi...

Cebrail Okçu

PATAGONYA

Patagonya neresidir onu ben de bilemem, ama orada neler olduğunu medyamız sayesinde gayet iyi biliyorum. Medyamız sayesinde dedim ama medyada Patagonya hakkında bir belgesel ya da bir yazı dizisi yayımlanmadı.

Benim öğrendiğim kadarıyla Patagonya tam bir skandallar ülkesi. Çünkü burada, hile, üçkağıt, rüşvet ve yolsuzluğun karışmadığı hiç bir makam ve mertebe yokmuş. Burada fail-i meçhullerin, yolsuzlukların ve yapılan vurgunların haddi hesabı yokmuş. Ama benim en çok dikkatimi çeken şey, adı seks skandalına karışan bütün üst düzey yetkililerinin birer adet seks kaseti olması. Hatta adı bu tip skandallara karışan bütün vatandaşların da birer kaseti olması daha da dikkat çekici.

Hele hele bu memlekette bizim medya dediğimiz yayın organları var ki, bunların hali içler acısı. Tüm kanal ve gazetelerin yayınlarını genelde dedikodu ve reality show'lar oluşturuyor. Bu program ve yayınlarda kimin eli kimin arka cebinde belli değil şeklinde oluyor. Tabi bu durum Patagonya'nın genel ahlakına uymadığı için bu programları yapan vatandaşları Patagonyalılar bir yerlerde sıkıştırıp, yayın organlarını delik deşik ediyorlar.

Duyduğuma göre burada büyü ve dini kullanarak kadınların ırzına geçmek, sanatçı ve devlet adamlarının telefonlarını dinlemek ve bu konuşmaların seksle ilgili bölümlerini yazmak ve yayımlamak bayağı revaçtaymış. Zaten Patangonya da insan hakları denen şey sadece uluslararası yapılan anlaşmalardaki kağıtlar üzerinde varmış. Bu yüzden insanlara yapılan herşey caizmiş. Ortalama her üç günde bir insan kayboluyormuş. Ve bu insanları aramaya kalkışan yakınları potansiyel terörist sayılarak, bu insanlara terörist muamelesi yapılıyormuş. Hatta daha da ileri gidilip bazı küçük köyleri Katagonya'ca konuştukları için boşaltıp yakıyorlarmış.

Bu aralar Patagonya'da enflasyona yenik düşüp iflas eden marangoz, tornacı, kaportacı, manav, bakkal ve dilenciler, sonu kafiyeli üç-beş cümle yazıp bir de seks filmine benzer klip çekerek meşhur oluyorlarmış.

Bu tip olaylar Patagonya dışında bir ülkede olduğunda yetkililer çıkıp: **"Böyle şey olmaz, burası Patagonya değil"** deyip işi geçiştiriyorlar.

Bazen şüpheye düşüyorum, acaba biz de mi Patagonya'da yaşıyoruz?

Yazarımız ORHAN PAMUK'un rahatsızlığından dolayı bu haftaki yazısı elimize ulaşmamıştır.. Geçmiş olsun diyoruz..

ne yaaaar

* Thomas Mann'ın ünlü 'Venedik'te Ölüm' romanından etkilenen birçok turist, intihar etmek için her yıl Venedik'e geliyorlarmış!.

* Demokrasinin beşiği İngiltere'de yapılan bir ankete göre halkın üçte ikisi eğitimde fiziksel ceza ve dayaktan yanaymış!.

* Hindistan'dan alınan ve fakat hastalıklı olduğu gerekçesiyle karantina altında tutulan 15 bin ton buğdayın 7 bin 500 tonu depo kilidi kırılarak alındığı ve piyasaya verildiği açıklandı!. Dikkat!.

* 1984 yılından beri sahnelenen Lüküs Hayat operetini 700 bin kişi izlemiş!.

* Fransa'nın kayak merkezi Courchevel'de Türk turistlere rezervasyon önceliği tanınıyormuş; Türkler kayak merkezinin en gözde konukları olarak ağırlanıyormuş!.

* Uluslararası İnsan Hakları Birliği'nce verilen "Car Von Ossietzky Madalyası" bu yıl Cumartesi Anneleri'ne verildi!.

* Disk ve Türkiye İşçi Partisi kurucularından Rıza Kuas ölümünün 15. yıldönümünde anıldı!.

* Nijeryalı ozan Wole Soyinka: "Nedir ülke? Bir ülkeyi ne, kim ülke yapar?. Halk mı?. Irk mı?. Dil mi?. Din mi?."

* Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı'nın ortak projesi Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi'nin ilk cildi yayımlandı!.

* Dilbilimci Ömer Asım Aksoy ölümünün 3. yılında anıldı!.

* Avustralya Uluslararası "Loffs Harbour" karikatür yarışmasında Türk karikatürist Ahmet Erkanlı altın, Kıbrıslı karikatürist Hüseyin Çakmak da gümüş madalya kazandı!.

* 1400 kişi Türk vatandaşlığından ayrılmış!. 3 Kasım 1996 tarihli Resmi Gazete'de Bakanlar Kurulu Kararı'yla.

* 1996'nın ilk altı ayında İstanbul'daki trafik kazalarında 301 kişi ölmüş, 7 bin 897 kişi de yaralanmış!. Aynı dönemde Türkiye genelinde ise 3 bin 444 kişi ölmüş, 72 bin 187 kişi de yaralanmış!.

* Eski Türk hard rock müziği gruplarından Whiskey üçüncü albümleriyle geri döndü!.

* News of the World gazetesine göre Michael Jackson cilt uzmanından tüp bebek sahibi olacakmış!.

* Beyoğlu'ndaki azınlıkların antika eşyaları evleri basılıp talan ediliyormuş!.

* Küçük ara seçimin galipleri Refahyol hükümetinin iki ortağı oldu!.

* Tüsiad yöneticisi Can Paker'e göre Türkiye'yi kurtaran kayıtdışı ekonomiymiş!.

* Film... The Crow, Kansas City, Moll Flanders, Mum Kokulu Kadınlar, Libera Me, Carla's Song, La Haine, Trainspotting, Protes'to

* Ahmet Ümit'in Mehmet Eymür'ün 'Bir Mit Mensubunun Anıları' adlı kitabından esinlenerek yazdığı 'Sis ve Gece ' adlı roman tartışılmaya devam ediyor!.

* 50 bin lira yakında demir ve bozuk para olarak tedavüle girecek!.

* Bilar 10 yaşına bastı!. Bilar'ın 96 Güz Seminerleri başladı, başlıyor!.

* Aids hastası boksör Tommy Morrison ringlere geri döndü ve rakibini yendi!.

* Çalıntı dergisinin yeni sayısı çıktı!. Adam Öykü'nün yeni sayısı çıktı!.

* Tiyatro ve sinema sanatçısı Duygu Ankara öldü!.

*İsmail Dümbüllü öleli 23 yıl oldu!.

* Nazım Hikmet'in Ankara Devlet Tiyatrosu'nca oynanan Kuvay-i Milliye Destanı gişe rekorları kırıyor!.

* Tüses'in yaptığı bir araştırmaya göre Türk seçmeninin yüzde 77.8'i ülke durumunun kötüye gittiğini düşünüyor!.

* Eroin illetinden kurtulmak isteyenler izlerini kaybettirerek Bodrum'a yerleşiyorlarmış!.

* Evrensel gazetesi kapandı!. Günlük Emek isminde yeni bir gazete çıkıyor!.

* Nevşehir'in Ürgüp ilçesinde 1986'dan beri yapılan şarap festivali Refahyol'ca bu yıl iptal edildi!.

* Fransız yönetmen Marcel Carné 90 yaşında öldü!.

* Hindistan'da bu yıl yapılacak Dünya Güzellik Yarışması'nı protesto eden 1000 kadar Hintli feminist 'Yoksulluk Güzeli', 'Hastalık Güzeli', 'İşsizlik Güzeli' sloganları yazan kasketlerle Yeni Delhi trafiğini felç ettiler!.

* James Joyce'un ünlü eseri Ulysses Nevzat Erkmen çevirisiyle YKY'dan çıktı!.

* Gazetecileri Koruma Cemiyeti (CPJ) Altıncı Uluslararası Basın Özgürlüğü ödülünü, halen Sakarya Kapalı Cezaevi'nde bulunan gazeteci Işık Yurtçu'ya verdi!.

* Radikal gazetesinin reklamlarında Necip Fazı'ın kullanılmasına varisleri izin vermemiş!.

* TÜYAP Kitap Fuarı İmza Günleri **LM Standında**

* Arkadaşlarımız Ali Eroğlu ve Zahide evleniyorlar. Mutluluklar dileriz. Bir yastıkta kocasınlar.

6 Kasım Çarşamba: Can Yücel-Tuncay Akgün-Tuncel Kurtiz

7 Kasım Perşembe: Erdil Yaşaroğlu-Aslan Özdemir-Suat Özkan

8 Kasım Cuma: Kaan Ertem-Mahmut Tibet-Lütfü Oflaz

9 Kasım Cumartesi: Vedat Özdemiroğlu-Erdil Yaşaroğlu-Suat Özkan

10 Kasım Pazar: Altay Martı-Aslan Özdemir-Ahmet Yılmaz

Parantez Yayınlar Standı

8 Kasım Cuma: Meral Onat-Uğur Durak

9 Kasım Cumartesi: Altay Martı

10 Kasım Pazar: Can Barslan-Gani Müjde-Metin Üstündağ

ne yoook

...Musa Kart

Bu karikatürün çizildiği saatlerde oy sayım işlemleri devam ediyordu...

ALKIŞA KARŞI YUH!

Hayatımızda alkışlar, yaşasınlar vardır. Kimi yerinde, kimi değildir... Alkış bir olayı sevinçle paylaşmaya denilir. İki el birbirine çarpar. Şimdiler, cenazeleri devrimci alkışlarla selamlıyorlar. Buna taraftar değilim. Dünyada birlikte okunacak marşlar ve şarkılar vardır acılar karşısında.

Benim torunum Alibey, Üsküdar'dan Beşiktaş'a motorla geçerken rüzgârı alkışlıyor. Ellerine sağlık. Alkışı bol bir herif. Ama kızınca bla bla bla bla diyor. Bu büyükler bizim Alibey'en ögrensinler bla bla demeyi.

Türkiye-Hırvatistan basketbol maçında Tansu Çiller'i yuhalamışlar. Yavaş yavaş ögreniyoruz, alkışın yanı sıra yuha da olduğunu. Yuhası olmayan alkış olmaz..

GÜL İNSAN

Gül açar, ister istemez açar
İnsan açar, inadına açar
Doksandokuz güldür
Doksandokuz insan
İçlerinden bir danedir
İstemezüklere karşı
O bir dane gül
O bir dane insan açar
Hem ağlayan
Hem gülen insan
İnsan gibi bir insan
GÜLİSTAN
İşte onu yaratacak insan

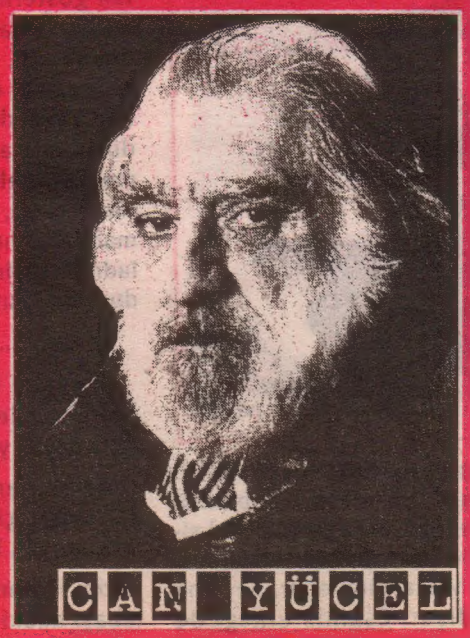

CAN YÜCEL

CİNNET

Her yan kan, her yan şiddet. Böylesi bir cinnet ülkesinde sevmek, aşık olmak layık görülmez bize! Ceset seven ahali, buldu mu açığınızı; tepenize biner, hayatınıza çöreklenir!

Génç bir kadın polis, sevgilisiyle sevişirken perdeyi açık unuttu diye ayaklanan ahalinin, bu ülkenin en değerli insanları sokak ortalarında gırtlaklanıp öldürülürken sesi çıkmaz.

Genç bir kadın polisi, ahalinin şikayeti üzerine "fuhuş" yapıyor diye gazetelere teşhir edip infaz eden meslektaşları, söz konusu üniformalı çeteler olunca, sus pus olur.

Her yanın kanadığı bu ülkede sevişirsek, bizim aşkımız iflah olmaz. Bizim aşkımız sadece ve sadece sekiz sütuna manşet olur.

Bir gecekondu semtindeki 10 kişilik "namus katliamı"nda, "ama evin içinde kadınlar dans ediyorlarmış" diye gerekçeler arayan gazete ve televizyonların ileri gelenlerinin, hayatları boyunca Pasha, Roxy, Andon, Cafe In gibi "seçkin" mekanlara uğramadıklarını, buralarda dans etmediklerini, sevmediklerini, aşık olmadıklarını, aldatmadıklarını sanırsınız.

Çünkü hep biz dansederiz, biz severiz, biz aldatırız, biz ölür, biz öldürülürüz... Biz yaptık mı, bizim aşkımız iflah olmaz, sekiz sütuna manşet olur. Görücü usulüyle değil de, "sevişerek" günaha giren anne- babamızdan, yedi sülalemize dek lanetler yağar.

Hafızası silik ahali öldürür bizi. Utanmadan da ölümümüzü prime- time'de izler. Bu utanmazlıktandır cenazemizin raitinginin, hayatımızın raitinginin çok üstünde olması.

Fütursuzdurlar... Hatta bu fütursuzluk karşısında algılama zorluğu yaşarsınız. Boşandığı eşinin, "gurup porno yaptığı"nı, üstüne üstlük bunu videoya alarak, elindeki kasetleri şantaj aracı olarak kullandığını söyleyen eski Cumhurbaşkanı kızını, büyük bir "haz"la dinleyenler, karşı tarafın, eski Cumhurbaşkanı kızıyla ilgili olarak, Türkiye'nin en büyük yolsuzluklarına karıştığı suçlamalarına dudak büker, görmezlikten gelirler...

Bu fütursuzluk, toplumun en sıradan insanından, en popüler insanına kadar yüzünüze şamarlanır.

İşte, ahalinin son talanına maruz kalan Sezen Aksu...

Daha dün, Mehmet Ağar'ın, tüm cep telefonlarını dinlemek için Ankara DGM'den onay alışını, kitle iletişim hakkına büyük bir saldırı olarak değerlendiren Hürriyet'in hafızası, arşivi yok mu sanırsınız!

Aydın Doğan'ın, yeni çıkarttığı "sol" gazetesinin promasyonlarında "O bir radikal" diye parsa beklediği isimlerden, Hürriyet'in sayfalarında birçok zaman özel haberleri kullanılan gazeteci Ahmet Utlu'yla evli olan Sezen Aksu'nun bir başkasına aşık olduğunu belgelerler, sanatçının meçhul sevgilisiyle yaptığı telefon görüşmesinin ses bantını yayımlarlar! Hafızaları ve arşivleri bu hayat karşısında erir, gider.

Bundan yaklaşık 40- 45 gün öne kitle iletişim hakkını savunan Hürriyet, nasıl bir gazetecilik becermiş ve nasıl bir siyasi konjektür bulmuştur da, daha önce sayfalarında binlerce övgü yağdırdıkları Aksu'nun telefonunu dinlemiş veya dinletmiş veya bu bandı hangi gizli elden "ele geçirmiştir?" Bilmez misinizdir ki, bu ülkede telefon dinleme tekeli kimin elindedir?

Düşünmeniz bir işe yaramaz. Çünkü ahali baltaları eline geçirmiş, çoktan tarumar etmiştir sizi.

Böylesi bir cinnet ülkesinin, kanözel hayat rantiyecisi gazete ve televizyonları varsa, onlardan gazete ve televizyonculuk yapmaları değil, "kerhane bülteni" yapmaları beklenir. Böylesi bir cinnet ülkesinde, bu sonucu doğal sayarsınız!

Böylesi bir cinnet ülkesinde, erekte olmamış bir penis çizdiğiniz zaman başınıza birşey gelmez de, ereksiyon olmuş bir penis çizdiğinizde suçlu sayılırsınız.

Çünkü, iktidarsız olma korkusu vardır iktidarın. İktidarsız olma korkusu olan iktidarın ahalisinden, zabitinden, gazetecisinden, televizyoncusundan, özel hayatınıza, iletişim hakkınıza; onları da geçin, en temel hakkınız olan yaşama hakkınıza dahi saygı bekleyemezsiniz.

Beklerseniz yanılırsınız. Onların saygıları sizin kişiliğinizde, bedeninizde değil, onların saygıları, onlu yaşlardaki Kahramanmaraşlı Musa'nın hamile bıraktığı " Sübyan İngiliz kızı Sarah"ın karnında gizlidir.

Dileriz bir gün, Gümüşhane Kelkit doğumlu Aydın Doğan'a da, Ertuğrul Özkök'e de lazım olmaz özel hayatların dokunulmazlığı, iletişim özgürlüğü ve en temel insan hakları...

Ve dileriz bir gün ahali, mafya ilişkilerine bulaşmaktan aranan amirlerinden önce, mesela, daha sevgilisinin elini tutmadan elleri manyetoya tutulan Manisalı liseli gençleri, her türlü şerden korurlar!

Ve dileriz ki bir gün bu ceset tarlasında barış yeşerir: Bizim aşklarımız, sevişmelerimiz, sevgimiz sekiz sütuna manşet değil, iflah olur...

Akşamsefası

Üç Kadın: Bir Vazo Bir Bayrak ve Bir Sığınak

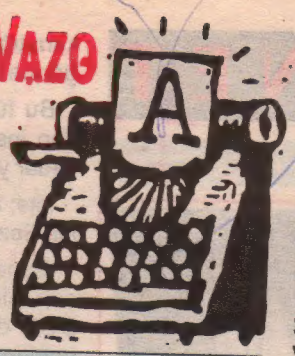

Hacer Yıldırım

Üç kadın. Biri Rum, biri Çingene, biri de İstanbul Hanımefendisi. Üçü de ayrı zamanlar, ayrı mekânlarda, ayrı kültürlerle yetiştiler. Üçü de farklı olaylara tanık oldular. Üçü de birbirini hiç tanımadı, yolları hiç kesişmedi.

Hüsnüye Kürekçi Çingene, 32 yaşında. Küçükyalı'da bir gecekonduda yaşıyor.

1991 yılında Şişli Emniyet Amirliği'nce Hüsnüye'nin eski eşi Alaattin Kürekçi şüphe üzerine gözaltına alınıyor. Gözaltına alındıktan üç gün sonra Şişli Etfal Hastanesi'ne kaldırılan Alaattin Kürekçi burada ölüyor. Hüsnüye Kürekçi, kocasının işkence sonucu öldüğünü iddia ederek Şişli Karakokolu'ndaki polisler hakkında dava açıyor. Aradan beş yıl geçmesine rağmen, Hüsnüye Kürekçi mahkemeye çağrılmıyor. Bir süre akrabalarının yanında kalan Hüsnüye, daha sonra üç çocuğuyla birlikte gecekonduda yaşamaya başlıyor. Evinin kirasını ödeyemeyen ve çocuklarını parasızlıktan okula gönderemeyen Hüsnüye, üç çocuğunu da ayrı ayrı yerlerde yetiştirme yurtlarına veriyor. Kocasının ölümünden üç yıl sonra, çocuklarının geçimini sağlayabilir umuduyla Ali adlı biriyle birlikte yaşamaya başlıyor. Ali'den de bir çocuğu oluyor. Hüsnüye yeni eşinin hergün içip-içip kendisini dövdüğünü söylüyor. Geçen yıl Ali'nin, hırsını alamayarak evdeki tüpü ayağına fırlattığını ve bacağının kırıldığını belirtiyor. Hüsnüye Kürekçi şöyle devam ediyor:

"Kocam öldükten sonra beni kimse aramadı. Üç çocuğumla sokakta kaldım. İşte, gördüğün gibi, bomboş bir evde oturuyoruz. Ekmek desen bulamıyoruz. Bazen 50-60 bin liraya fal bakıyorum ama bu parayla kahve bile alamıyorum çoğu zaman. Ayağım sakat kaldı. Ayağıma tüpü vurdu. Ayağım kırıldı. Doktor içine platin taktı. Doğru dürüst yürüyemiyorum. Çocuklarımı görmeye bile yol parası bulup gidemiyorum. Ne içecek var, ne giyecek. Onları orada döverlermi, ne yaparlar? Çok merak ediyorum. Anlatacak çok şey var.

Kocam öldükten sonra çok çektim. Kuran çarpsın kendimi kaç kez öldüreyim dedim. Ama hep arkada kalan çocuklarımı düşündüm. Sabah çocuğu komşuya götürüp doyurdum. Yiyecek bulamadığım zaman ebegümeci toplayıp pişiriyorum. İstemez miyim şimdi senin önüne yiyecek bir şey getirmek, ama yok işte... Bir gün yağmur yağdı. Evin içi su doldu. Üç gün bu çocukla, bu kanapenin üstünde uyuduk. Çocuğum hastalandı, doktora götüremedim. Şimdi evsahibi bu evden de çıkarmak istiyor. Kocam beni her gün dövüyor. Bak kafamın haline , kafamı duvarlara vurdu, kemiklerimi kırdı. Bu duvarlar her gün kan içinde. Sen telefon ettiğin günden beri dövmüyor... Belki para verirsin diye. Herkes ister değil mi? Evinde şenliği olsun, yiyeceği olsun. Olmuyor, ne yapacaksın? Hırsızlık mı yapacaksın? O.. puluk desen, hiç yapamam. Böyle sürünüp gideceğim ölene kadar. Kime gidesin, kime sığınasın. Alaattin'in davası ne oldu bilmiyorum. Ne arayan, ne soran var."

Melek Hanım 65 yaşında. Kendisini "İstanbul Hanımefendisi" olarak tanımlıyor. Terzilik yapıyor. 1938 yılında İstanbul'da otel sahibi bir Bey'le evleniyor. Melek Hanım 30 yaşındayken kocası rahatsızlanarak ölüyor. Melek Hanım, iki çocuğunun geçimini sağlayabilmek için terziliğe başlıyor. Şişli, Teşvikiye, Beyoğlu arasında ev değiştiriyor. Bütün umutlarını bağladığı oğlu Amerika'daki tahsilini yarıda kesip, onun deyimiyle "görgüsüz bir kız"la evleniyor. Gelin eve gelince bütün düzeninin altüst olduğunu, gelini ile her gün tartıştığını söylüyor. Melek hanım, melek gibi oğlunun gün geçtikçe değiştiğini ve kendisine tavır aldığını görünce bir yatağını, biraz da eşyasını alıp oğlunun evinden ayrılıyor. İki yıldır oğlunun kendisini bir kez bile ziyaret etmediğini belirten Melek hanım terzilik yaparak geçimini sağlamaya çalışıyor. Bir de evde ne var-ne yok satarak. Evinde eşya olarak bir yatağı, bir de satılığa çıkardığı kahve fincanları ve vazolar kalmış. Melek Hanım eski İstanbul'u özlüyor. Şimdiki erkekleri ve kadınları hiç beğenmiyor. Şöyle diyor:

"Şimdi her şey değişti evladım. Şimdi kızlar bir blucin giyiyorlar, üzerine bir gömlek, bir gömlek daha giyinip sokağa çıkıyorlar. Kat kat kadayıf gibi. O giysiyle de her yere gidiyorlar. Sinemaya da, tiyatroya da, eğlenceye de. Biz de pantolon giyerdik evladım. Ama nereye giderken? Şimdi piknik diyorlar, kır gezmesine giderken. Ya da plaja giderken giyinirdik, pantolonumuzu. Şimdi kombinezonla dolaşıyorlar sokakta evladım. Bildiğin kombinezon! Biz öyle açık elbiseleri ev toplantılarında giyerdik. Eskiden erkekler kadınlara hürmet ederdi evladım. Meşhur bir

atasözümüz vardır 'Kadına naz-erkeğe niyaz' denirdi. Şimdiki kadınlar pespaye. Bir erkek bulabilmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Biz erkeksiz mi kaldık! Ben beğenmiyorum evladım şimdiki kadınları. Şimdi bir hanım ve bir bey yolda yürüyorlar. Bey ona diyor ki 'yürüsüne be!' diyor. Eskinin erkeği de komple erkekti, kadını da komple kadındı. Benim oğlum da böyle pespaye bir kızla evlendi. Gelinim oğluma benim için diyor ki 'yaşlı kadınlar bir şalvar giyer başına da yemeni örtüp bir köşede oturur.' Olur mu evladım, ben faal bir kadınım, nasıl otururum! Oğlum içki-sigara bilmezdi evladım. Şimdi hem içki içiyor, hem sigara. O adi kadın o güzel oğlumu tamamen değiştirdi. Dayanamayıp evden ayrıldım. Şimdi yalnız yaşıyorum...

Haa! Bak evladım, bu vazo benim çeyizimden kaldı. Çok ucuz evladım, ister misin?"

İrini Hanım. Rum. Doğma büyüme İstanbullu .6-7 Eylül olaylarından sonra bütün akrabaları yurtdışına göç eden İrini Hanım Tarlabaşı'nda yalnız yaşıyordu. Beyoğlu'nda 30 yıl kuaförlük yapan İrini Hanım geçen hafta yaşama veda etti. Son gördüğümde hasta ve bitkindi, bana 6-7 Eylül olaylarını anlatmıştı:

"Bir akşam dükkânı kapattım. 6 Eylül gecesi. Etraf kalabalık ama ben sanıyorum ki okul çocukları yürüyüş yapıyor. Bizim dükkânın önüne geldiler. Senin aklın ermez. Biz Hıristiyanız, Müslüman değiliz. Dinimi mi saklayacağım. Onu da tanıyorum, onu da. Aman Allahım, neydi o! 'Evleri basıyorlar' dediler. 29-30 yaşlarındayım, gencim. Eyvah, dedim koştum eve. Arka sokaklardan gittim. Evde kiracımız Fuat Bey vardı. 'Fuat Bey, ne yapacağız?' dedim. 'Korkma, al şu bayrağı öyle git dükkâna' dedi. Bayrağın üzerinde "Kıbrıs Türk'tür" yazılıydı. Aldım bayrağı, koştum yeniden dükkana. Elimde bayrağı gördükleri için bir şey yapmadılar bana. Allahım ne zararlar! Milyarlık zarar. Buzdolapları paramparça. Top top kumaşlar yerlerde. Koştum gittim dükkâna. Bayrağı çektim dükkânın üzerine. Yoksa parça parça edecekler. Her tarafı keserlerle kırıyorlar. Diyorum ki 'Türk parası gidiyor, akılsızlar!' Tabii içimden diyorum bunu. Allah göstermesin, nasıl söyleyebilirim onlara. Dükkândan çıkamıyoruz. Başka Rum arkadaşlarım da var dükkânda, onlarla beraber bekliyoruz. Polis var, müdahale etmiyor. Süngülerle vuruyorlar Rumlara.Yerlerden bilezikler, zincirler toplanıyor. Allah düşmanıma vermesin evladım! Kızları mı iğfal etmediler, neler neler oldu... Ondan sonra, Ermeniler Amerika'ya, Rumlar Yunanistan'a göç eti. Kimse kalmadı evladım. Neler neler oldu. Anlatamıyorum evladım hepsini. Şimdi Hırsitiyan mı kaldı? Çok yoruldum çocuğum..."

Üç kadın...

Hüsnüye Kürekçi, kendisine sığınacak bir yer arıyor. Şöyle, içinde yiyeceği ve şenliği olan. Bir de artık dayak yemek istemiyor.

Melek Hanım, şimdilerde evde satılacak eşyası kalmadığı için kirasını paylaşabilecek bir bayan öğrenci arıyor. Blucinli de olabilir...

İrini Hanım, iki hafta önce yaşama veda etti. Tarlabaşı'ndaki evinde yalnızca duvara asılı kocaman bir bayrak kaldı...

Akşamsefası

Kemal Gökhan

(*) Yıldırım TÜRKER'den çalıntıdır...

SOSYOLOK ECEVİT

Biz toplum olarak, bir Engin Noyan daha yetiştirebilecek miyiz?-II
(Ve tabii ki: Topu Tuttuk mu?-II)

Haftadan haftaya görüş değiştirecek, bugün başka türlü yarın başka türlü konuşacak bir insan değilim. Geçen hafta belirttiğim gibi: Bırakın bir Engin Noyan daha yetiştirmeyi, tek Engin Noyan'ımızın da kıymetini bilemiyoruz, bilemeyeceğiz. Ne acı...

Yalnız, öncelikle "Topu Tuttuk mu?" meselesine kısaca değinmek istiyorum. Sürekli okurlarım meseleyi anladı. Anlamayanlar ise kusura bakmasınlar, anlatamayacağım... Ben her yazımın yarısını eskilerin diliyle tashih, gençlerin diliyle düzelti meselesindeki şikayetlerime ayıramam ki. "Yazılar anlaşılmaz hale geliyor" diye ağlayamam ki... Geçen haftaki yazımda, elimden geldiğince nazik bir dille, bu meseleyi dile getiriyorum, sonra mecmuayı bir açıyorum ki, o yazıda bile... Neyse... Bakınız, bir yazımda "Arkadaş, sen benim ırzıma tasallut etmekle mi mükellefsin?" şeklinde kibarlaştırabileceğimiz sözü eleştirecektim, öyle bir niyetim vardı. Hakikaten pek çirkin bir sözdür. Fakat inanınız ki artık içimden gelmiyor. Hatta bu sözün altına imzamı atabileceğim kısa asabiyet devreleri bile geçiriyorum...

Tamam, ben geçen sayıda şöyle bir ifade kullanmış olabilirim: "Genç arkadaşlarımız güç koşullarda dergi çıkarıyorlar, böyle hataları doğal karşılamak lazım. Onlar bu hataları yapacak, Öküz yaşayacak, biz 'Topu tuttak mu?' serisine devam edeceğiz..." Ama bu demek değil ki, siz benim her yazımın...

Bu yazının da yarısı gitti işte. Oysa niyetim birkaç kelime edip geçmekti, kendimi tutamadım. Galiba, ihmale gelmez bir asabi buhran içindeyim. Pehlivanlar mevzuundaki latifelerimi, benimle "Türkiye kültüründe güreş gerçeği" tartışmalarına girecek kadar ciddiye alanlar çıkıyor da... Yazılarımın değişmeyen akıbetiyle ilgili isyanımı ciddiye alan çıkmıyor. Acaba bizim toplum olarak şununla mı mükellefiz: Beni... Ne diyeyim, beni yıpratmak, üzmek... Umut ederim ki, öyle değildir.

Bakınız, beni otuz yıldır, kırk yıldır tanıyıp da bir kez olsun sinirlendiğimi görmemiş dostlarım vardır. Hiç asabi bir yapının insanı değilim. Fakat, yani, gençler! Olmaz ki... Son dönemlerde üstlendiğim bir görev gereğince, gençlerin ürünleriyle ilgileniyorum ve yarım saatte savuşturulabilecek birtakım işlere günlerimi ayırıyorum. Niçin? Emeğe saygı meselesi... Ne meselesiymiş? Emeğe saygı... Pek ciddiyim! Dünyayı kurtarma iddiasında bir ağabeyiniz değilim neticede. Bırakınız cümlelerin, paragrafların akıbetini; hiç yazmasam ne olur, ne değişir? Fakat... Emeğe saygı başka bir şey. Pek ciddiyim! Pek de asabiyim... Bunları bu şekilde yazarken, kendimi, genç kardeşlerimizin iltifat ettiği kelimeyle "kıl" hissediyorum biraz. Hatta -hiç sevmediğim şeydir- ağlak ifadeler kullanıyor da olabilirim. Ve hatta hatta, yüz yüze ya da telefonla halledilebilecek bir meseleyi durmadan mecmua sayfalarına taşıyarak, 21. yüzyılın eşiğinde artık görmek istemediğimiz türden bir tavır içine girmiş de olabilirim. Fakat, bu noktada, "Yayıncı, yazar ve okur, bir bütünün parçaları değil mi?" şeklinde, yine 21. yüzyılın eşiğine ne kadar yakıştırılm. Neyse...

"Neyse" diyerek işi kapatmak niyetindeydim ama şunu da belirtmeden edemeyeceğim. Bakınız, bir araştırma çerçevesinde, at yarışı camiasının "İstanbul Puanlı" olarak adlandırdığı yarış bültenini izliyorum, yıllardır. İstanbul Puanlı haftada beş gün yayımlanır ve her sayısında yüzlerce at, jokey, at sahibi vs. adı ile yine yüzlerce rakam yer alır. Bu kıymetli bültende şimdiye kadar üç yazım hatası ya görmüşümdür ya görmemişimdir. Düşünsel tartışma ortamlarında pek sık rastlamadığımız dostlarımızca yayımlanan İstanbul Puanlı'nın başarısını Öküz'de yakalamak... Bu kötü bir hedef mi? Ütopyasız mecmua olur mu? Neyse...

Şartlar müsait olmadığı için, Engin Noyan Bey mevzuuna yine giremeyeceğim maalesef. Böyle bir asabi hal içinde arzu etmediğim kırıcı ifadeler kullanırım; o nazik, o nezih beyefendiyi incitirim. Nemelazım... Oysa, meseleleri "nemelazım" diye geçiştiren zihniyeti her fırsatta eleştirdiğim de gayet iyi bilinir.

Hoşgörünüze sığınarak, bugün fıkra da nakletmeyeceğim. Bakarsınız, benim halimden etkilenen küçük Ercan da yaşından beklenmeyecek bir cinsel faaliyet içine giriverir. Öğretmeniyle, babasıyla, annesiyle değil de, afedersiniz, bir muhabbet tellalıyla diyalog kurabilir. Olmaz öyle şey, bu riske giremeyiz. Evet, olmaz öyle şey! Ama bazen de, ne yapacaksınız işte... "Olur böyle şeyler" deyip...

DİZEN'İN NOTU: Sayın Sosyolok Ecevit.. Son 3 haftadır hiç tashih var mı makalelerinde.. Şurda ÖKÜZ çıkalı tam 6 ay olmuş, yüzünü gören hacı.. Konu bulamayan herkesin, biz dizgicileri ve tashihtörleri konu edinmeleri Türk Edebiyat ve Kültür Tarihi'ne ne kazandırır.. Siz şimdi gelecek hafta bu nota da bir cevap verip gelecek haftayı da kurtarırsınız.. KÜÇÜK ERCAN'ı da yalarım.. Saygılar..

ev
mart
geldi uçur
sen çok uzma
şiirleri sokmuşlar şişelerin içine
bu şişeler n'eylesin
sen kendine kızma sakın
buna ayrı üzülürüm
zaman zaman hep böylesin
ben kendimi biliyorum
n'eylesem ben böyleyim n'eyleyim
sanırım ki nezleyim
vacip çoktur hangisine yeteyim
ben bu aşkı son ilkbahar yaşıyorken
sen uzmanca yolculuklar özledin
çok renklerle sargılı
sanki sigara gibi
çok sakızlar var zaten
sen onları çiğnerken
ben de bomboş
alkol yasaklı leylek
bir bacadan çok etrafı keserek
öyle şaşkın dururum.

* * *

ibrahim şinek kaydı tıraş oldu
yürümeye başladı
akşamın üstüne doğru
akşam da
ibrahim'in üstüne üstüne gelmekte
kuş olmuş uçuyor şubat ayı
artık kimse tutamaz
oktan fırlamış yayı
ibrahim çok kararlı
kararlılık yararlı
ve fakat görev başı içkiler
biraz zararlı
ikinci ayın onsekizi
perşembenin gizi
bizans gizemi
ibrahim kol geziyor görev yerini.

Akşamsefası

...iyah
...nazele-
...ideki gözü-
...ncere gibi kapa-
nan her tabut kapağıyla vampir daha da güçleniyor.

Öğrenciler de, kan emerek beslenen canavarı yoketmek için sanat etkinlikleriyle, söyleşiler ve panellerle aydınlığı okullarına taşımaya kararlılar. Bütün çabaları Promethus'un Zeus'dan çalıp insanlara verdiği ateşin sönmemesi ve 2 Temmuz 1993'de olduğu gibi yobazların ellerine bir daha geçmemesidir.

...kanıyla beslenen vam-
...ir şair, yazar ve aydınların
...üçüncü bir gölge vardır. Amerikalı zenci şair Ray Durem'i de, yaşantısı boyunca bir sivil polis takip etmiştir; kimlerle görüştüğünü, nerelere gittiğini rapor alarak yazmıştır. 1915 yılında doğan şair ondört yaşında donanmaya katılmak düşüyle evinden kaçar... Ama, İspanya İç Savaşı'nda gönüllüler arasında yer alarak Cumhuriyetçilerin safında savaşır. Amerika'ya geri döndüğünde FBI tarafından çoktan dosyalanmıştı! Baskılar nedeniyle kitap yayımlayamayan şair yaşamının son yıllarında Meksika'ya yerleşmek zorunda kalır ve 1963 yılında ölünce FBI peşini bırakır.

Ray Durem, peşinden hiç ayrılmayan sivil polise kendisini takip etmesinin 25. yıldönümünde "Ödül" adlı bir şiir yazar.

Şiirin ithaf bölümünde şunlar okunur: "Beni 25 yıl boyunca izleyen FBI adamı için altın bir kol saatidir." Amerika'da 25. yılını dolduran memurlara altın bir kol saati hediye edilirken, parası olmayan şair çam sakızı, çoban armağanı olarak bir şiir yazar gölgesine! Şiir şu dizelerle başlar:

Evet, yaşlı casus / bana benzeyen. / Seni çıkmaz sokaklarda gezdiren, / birkaç kez Meksika'ya götüren, / Yüksek Sierralar'da balık avlatan, / Philharmonic'te caz dinleten / hep benim.

Şair nereye giderse gitsin peşindedir sivil polis. Şairin yemek yediği lokantada karnını doyuracak, dinlediği müziği paylaşacak ve onun sevdiği filmleri izleyecektir. Kendi zevklerine uymamış olsa da, buna mecburdur. Şiir şöyle devam ediyor:

Sen yaşamın boyunca beni izledin / bense senin karını giydirdim / iki çocuğunu kolejlerde okuttum.

Evet, doğru! Sivil polis Ray Durem'in peşinde yaşlanırken kendisine iş veren şairimiz değil midir? Ev kirasını, telefon faturasını, karısının kuaför parasını, mutfak masraflarını kimin sırtından karşılamıştır?

ne yararı oldu peki? / İşte güneş her sabah / doğmayı sürdürüyor hâlâ / ve sen söyle bana / hiç gördün mü beni / bir başkan yardımcısını satın alırken / ya da okul kapatırken / ya da Triujillo'ya faizle borç verirken? / Hiç yakaladın mı beni / uçak biletleriyle oynarken?

Ray Durem, şiirin akışında kapitalizmin çirkinliklerini sorgular. Hesap sorulması gerekenin kendisi değil, FBI görevlisine maaş verenler olduğunu açıkça ortaya koyduğu şiirinde, işlediği bir suçtaki ortağını açıklar:

Los Angeles'te barların kapalı olduğu saatlerde / biraz yasak viski bulupta aldığım olmuştu, evet / ama patronda bundan payını almıştı

İroninin ustalıkla kullanıldığı şiirin sonlarına doğru emperyalizmin kokuşmuşluğunu sivil polisin suratına vurur:

ne bir Koreli öldürdüm şimdiye kadar / ne de Missisipi'de ondört yaşında çocukları, / ne Guatemala'yı bombaladım, / ne de silah sattım Cezayirli avcılara.

Dünya edebiyatında belki de, kendisini takip eden gölge adama bir şiir ithaf eden tek şair olan Ray Durem son dizelerde büyük bir itirafta bulunuyor. Şairin çiğnediği kural bağışlanacak gibi değildir. Yüz kızartıcı bir suçtur bu!.. FBI'ın peşine bir polis takmakta ne kadar haklı olduğu anlaşılır. İşte, Ray Durem'in vatan hainliği sayılabilecek başkaldırısı:

evet, yadsımıyorum; / zenci bir çocuğu / beyazlara özel bir salona / sokmuştum bir kez / ama o benim kızımdı, / daha üç yaşındaydı, çişi gelmişti / işemek zorundaydı.

Oh be! Barışı, insan haklarını, düşünce özgürlüğünü savunanları rapor edenlerin yüzlerini güldürmüş olduk. Seslerini duyar gibi oluyorum: "Biz anlamıştık zaten Ray Durem denilen bu he
rifte bir bit yeniği olduğunu."

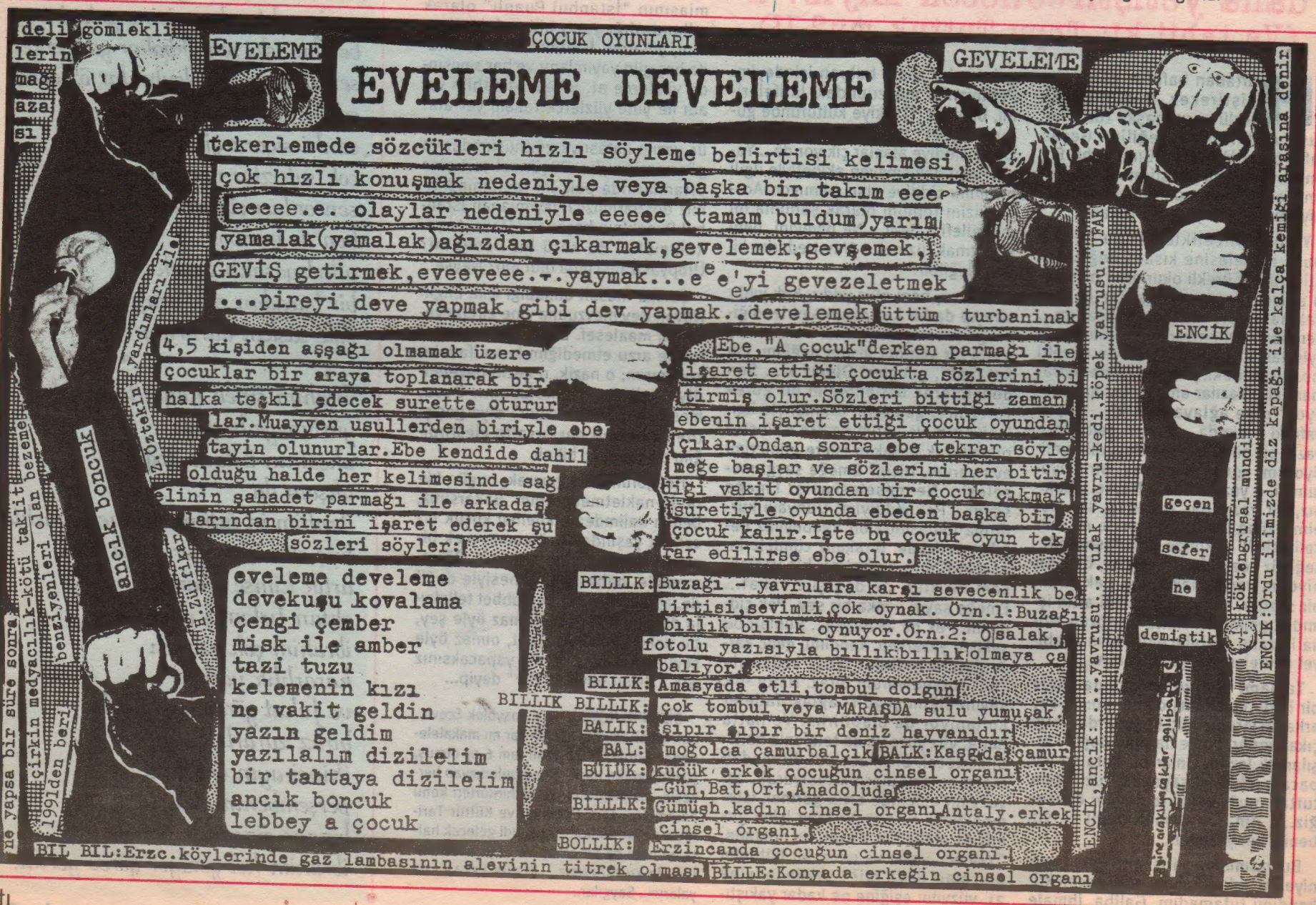

Akşamsefası

Mesut Kara

ÜNLÜLER KAHVESİ

MURAT SOYDAN

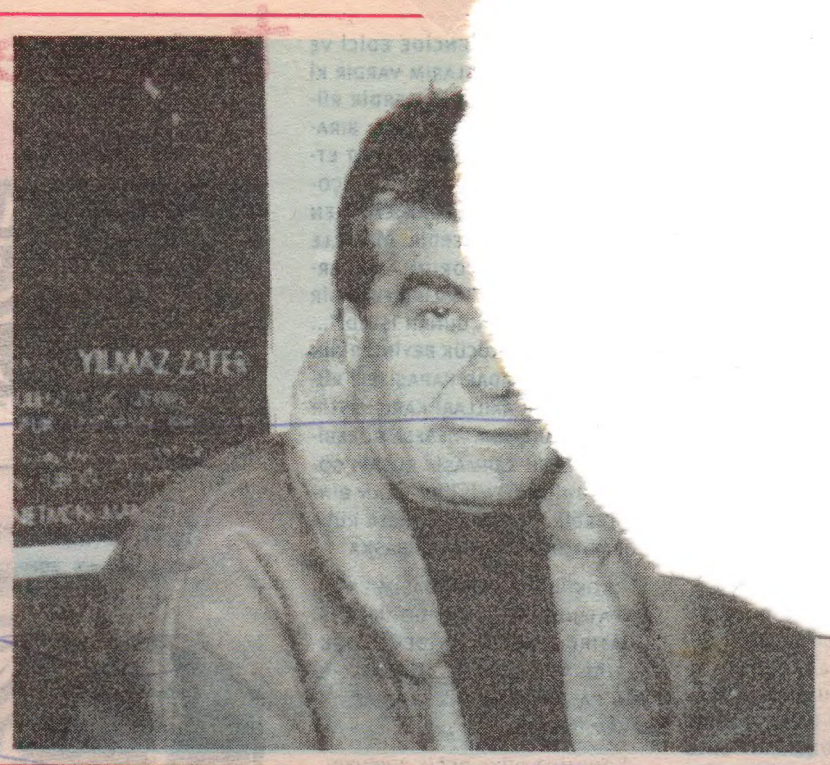

Ben çocukken sinema hastasıydım. Evden kaçar sinemaya giderdim. Babam Yeni Sabah gazetesinin Trakya muhabiriydi. Ortaokulda sinemaya gitmek için, param olmadığı zaman onun biriktirdiği gazetelerden alıp satardım.

Murat Soydan 1966 yılında Perde dergisinin açtığı yarışmada birinci seçilir ve onbeş gün sonra filme başlar. O günden bu yana 200'e yakın filmde oynar. 1969 yılında da Türk müziği solisti olarak sahneye çıkar.

İlk Türk sinemacısı Fuat Uzkınay'ın 1914 yılında çektiği ilk filmden bu yana 82 yıl geçti. 82 yılda yaklaşık 400 yönetmen tarafından binlerce film çekildi. Agâh Özgüç'ün araştırmalarından öğrendiğimize göre, 1990 yılına kadar olan 77 yıllık süreçte 5578 film üretilmiş (Agâh Özgüç, Türk Filmleri Sözlüğü, 2. Cilt). Bu binlerce filmde Behzat Butak'lardan, Muhsin Ertuğrul'lardan, Vasfi Rıza'lardan, Bedia Muvahit'lerden, Neyyire Neyir'lerden bu yana onbinlerce oyuncu rol aldı. Unutulmaz isimler, unutulmaz yüzler... Bu yüzlere 1951 yılında Yıldız Dergisi"nin düzenlediği yarışmayla Ayhan Işık, Belgin Doruk ve Mahir Özerdem katılır. Bu yarışmayla hem dergilerin, gazetelerin düzenlediği yarışmalardan sinemaya yeni oyuncular kazandırma dönemi, hem de Ayhan Işık'la Türk sinemasında star sistemi başlamış oluyordu. 50'li ve 60'lı yıllar en fazla starın olduğu yıllardı. Fikret Hakan, Göksel Arsoy, Türkan Şoray, Filiz Akın, Ekrem Bora, Kartal Tibet, Cüneyt Arkın, Hülya Koçyiğit, Fatma Girik, İzzet Günay gibi starlar o yıllarda sinemayla tanıştılar.

Murat Soydan'ın ilk filmi 1966 yılında Nejat Saydam'ın çektiği Kolsuz Kahraman. Filmin kadrosunda Cüneyt Arkın, Fatma Girik ve Suzan Avcı da vardır. **"1940 yılında İstanbul'da doğdum. Babamın memuriyeti dolayısıyla Trakya'da, Lüleburgaz'da uzun süre kaldık. İlk ve ortaokulu Lüleburgaz'da, liseyi Edirne'de okudum. Sonra üniversiteye, İstanbul'a geldim. İktisadi İlimler Akademisi'ne. Bu arada İstanbul Belediye Konservatuarı Türk Musikisi bölümünü bitirdim. Aynı zamanda üniversite tahsilim sırasında Tekel'de memurdum. Yedeksubaylıktan sonra Perde mecmuasının yarışmasında birinci seçildim. 1969'da da sahneye çıktım. Beş-altı sene öncesine kadar sinemayla sahneyi beraber götürüyordum. 1972'de de Türkan Şoray'la oynadığım Zulüm filminden Antalya'da en iyi erkek oyuncu ödülünü aldım."**

Sinema oyuncusu olmak hiç aklında yoktur Murat Soydan'ın. Öğrencilik yıllarında Tekel'de çalışırken bir tanıdığı çok ısrar eder. Yönetmen Nişan Hançer'e giderler. Nişan Bey "Hemen filme başlayalım" der. Murat Soydan da "Okul bitmeden olmaz" der. Okul bittikten sonra yine Tekel'de menejer Sebahattin Sürmeli-gil'in eşi Nebahat hanım çok ısrar eder. Onun ısrarıyla Perde Dergisi'nin yarışmasına katılır ve birinci seçilir. Oysa Murat Soydan o sıralar İstanbul Radyosu'nun stajyerlik sınavlarına hazırlanıyordur. Fakat sinema çıkınca sınavlara giremez. **"Ben çocukken sinema hastasıydım. Evden kaçar sinemaya giderdim. Babam Yeni Sabah gazetesinin Trakya muhabiriydi. Ortaokulda sinemaya gitmek için, param olmadığı zaman onun biriktirdiği gazetelerden alıp satardım. Kilosu 50 kuruştu; sinema 35 kuruş. 15 kuruşa da çekirdek, gazoz alırdım. Gazeteler bitti tabii, babam bir şey demedi. Dayım vardı, ziraat mühendisi. Onun kitaplarını satmaya başladım, sinemaya gitmek için."**

Göksel Arsoy ve Belgin Doruk'un birlikte oynadığı filmlerle Yeşilçam'da çift dönemi başlar. Murat Soydan da en çok Türkan Şoray'la oynar. **"Türkan Şoray, Fatma Girik, Hülya Koçyiğit ve Sema Özcan'la filmler çektik. Türkan hanımla daha fazla tabii. Zaten star onlardı o zamanlar. 73'lerde seks furyası başlayınca sinemayı bıraktım. Tekrar 84'de Balayı filmiyle döndüm. Bu aralar Şeytanın Kurbanları dizisinin 20 bölümünü bitirdik. Muazzez Ersoy'un dizisinde misafir sanatçı olarak oynadım. Sibel Turnagöl'le 13 bölümlük bir diziye başlayacağız yakında."**

Sinemaya ara verince sahne çalışmalarına ağırlık verir Murat Soydan. O aralar, 78 yılında bir de reklam şirketi kurar, fakat yürütemez ve 81 yılında kapatır. **"Geçen yılbaşından önce 15 gün bir sahne çalışması yaptım Galeria'da. Onun haricinde turneler yaptık Türkiye'de ve Avrupa'da. Sen şimdi 69'dan beri sahnedesin, plak-kaset yaptın mı? dersen, yapmadım. Neden yapmadım? 69'da Fuar'da çıktım sahneye. 70'de Taşlık Gazinosu'nda Behiye Aksoy'la beraber çıktım. Orda Odeon Plak teklif etti 45'lik plak yapmayı. Parada anlaşamadık, olmadı. Sonra biri daha teklif etti, onunla da anlaşamadık. Sonra da bir daha olmadı. İlk Göksel Arsoy çıktı sahneye. Sonra Efkan Efekan, daha sonra da ben çıktım. Sonra da Türkan Hanım dışında bütün starlar; Fikret, Cüneyt, Fatma, Hülya, Filiz, Kuzey, Salih çıktı."**

Murat Soydan iki kez evlenmiş. İki erkek bir kız çocuğu var. **"İlk evlilikten bir oğlum var. Ali, 26 yaşında. Kızım 11, küçük oğlum 10 yaşında. En küçükleri Mehmet, Memo diyoruz biz ona. Üç-dört film yaptı. Bir filmde benimle oynadı, bir filmde Orhan Gencebay'la. Şahin Gök'ün çektiği bir dizide oynadı. Ama şimdi okul zamanı, oynatmak istemiyorum. Okumasını istiyorum. Zaten ben ona 'üniversiteyi bitir, sonrasını sana bırakıyorum' diyorum. Şimdi o da 'ben babam gibi üniversiteyi bitireceğim, yedeksubay olacağım, ondan sonra da artist olacağım' diyor. Kızım da hevesli, fakat fırsat olmadı."**

Murat Soydan SODER'in 27. üyesidir. Fakat derneğin çalışmalarından pek hoşnut değildir. Çalışmalarda bazı yanlışlar görüyordur. Bunların başında aranıp sorulmamak ve faaliyetler hakkında bilgilendirilmemek geliyordur. **"Yönetimdeki arkadaşlarımız davet edilen yerlere kendileri gidiyorlar. Ancak, aidatı geciktirirsek bize mektup geliyor. Örneğin Adana Festivali için katılmama kararı almışlar. Eve telefon etmişler, 'biz gitmiyoruz' diye. Neden gitmiyorsun, nedenini söyle aradığın zaman beni. Festivale gitmemek ne demek sonra. Festivaller Türk sineması için yapılıyor. Nedenini bilmiyorum, konuşacağız bakalım arkadaşlarla."**

* Geçtiğimiz pazar günü Cüneyt Arkın'ın setindeydim. Yönetmenliğini Çetin İnanç'ın yaptığı, TGRT adına çekilen belgesel dizide Türk Sineması ve Cüneyt Arkın anlatılıyor. Sinemanın kamera arkasında yaşanan acı ve mizahi olayların anlatılması hedefleniyor. Kostüme ve atlı sahnelerin çekildiği Kilyos'daki Gümüşdere Plajı'ndaki sette Cüneyt Arkın'la keyifli sohbetler yaptık; daha geniş bir söyleşi için randevulaştık. Dünyayı Kurtaran Adam, Cüneyt Arkın geliyor. Yakında bu sayfalarda...

* Sevgili Met-Üst'ün ve Altay Martı'nın yeni kitapları çıktı. Met-Üst'ün Zemheri adlı kitabı Parantez Yayınlarından, Altay Martı'nın Savaş ve Kalbim adlı kitabı Leman Yayınları'ndan yayımlandı. Keyifle okuyacaksınız. Kitap Fuarı'nda sizleri bekliyor.

* Radyo D'de hafta arası her gece saat 02-05 arası çok keyifli bir şiir ve müzik programı var: Ay Vakti. Senem'in hazırladığı programda Can Yücel'den, Attila İlhan'a kadar birçok şairin şiirlerini dinleyebilirsiniz. Şiir hayattan çekilmesin.

a, sa... tünle... moruğun ... bir tutam ka... çekmek de isterim... heey!.. Ben ne malın gö... rim ne erdem... Katma değer de dahil bütün değerlere saldırırım... Belki aklım kıt... Yeteneğim sınırlı... Belki yazamıyorum, cümlelerim sığ... Koymuşum cümlesine der, kendime bir hava veririm yine de... Yiyen yer, hoh ho hoo!.. İhtiyarları sevmediğimi söylemiş miydim... Söylemişim... Ben böcek ve kırlardan da hoşlanmam... Kırlara zıçar, kıçımı çiçeklere silerim... Kuş sesleri kusturur beni... Ay ben Polyanna ya da Keloğlan gibi saf ve temiz biri mi olayım istersiniz yani, hih hi hii!.. Siz, sistemin muzip çocukları; zillere basıp kaçmaca oynarken, ben kedilerin dişlerini narkozsuz çekerdim... Siz misket oynayıp ip atlarken ben, kan, irin ve bok karışımından yaptığım bir bulamaçla kale ve... Veeöö... Öüürrghh!..

Ben yüzümü yıkayıp nane limon içtikten sonra gene aynen devam edebilirim, tral laa la!.. Ben sadist, acımasız, metelik vermeyen, iflah olmayan bir fırlama... Bir piç olmak isterim ve yazılarımı okuyan insanlar isterim ki benden korksunlar, saygı duysunlar... Duymayanlar da vay be ne diyo bu... desinler isterim... Veya desinler ki ay nefret birşey buu... Pulp Fiction ya da Natural Born Killer bile bunun yanında çok masum kalır!.. Fakat... Demiyorlar... Demediler abi hüü hü hü... Yaşlılardan nefret ettiğimi söylemiş miydim... Söylemişim... Bu ülkede vahşi takılan aykırı bir piç imajı tutmaz diyorlar... Ama niye ki!.. Ben salak salak boşuna mı yazıyorum o zaman... Evet mi?.. Ama... Çevreme mi?.. Bana bunları birisi söylüyormuş da ben de onları okura iletmek için tekrar mı ediyor muşum?.. Gazete... Televizyon mu seyredeyim?.. Yaa dalga mı geçiyorsun... Fırlama bir piç televizyon seyreder mi hi... Hı?.. Evet... Çivici katil... Vampir... Duydum... Bele sarılan bombalar... Namus cinayetleri... Kesilen kelleler... Ee... Öööröğğ!..

Nane limondan da nefret ederim ben... Pencereme mini mini bir kuş konmuşsa fakat donmamışsa ben onu içeriye alıp derin dondurucu'da yarım saat bekleterek dondurabilirim... Yaşlılardan nefretimi ise saklamaya gerek görmem... Peki evet... Kesilen kelleler... Vücut parçaları... İnfazlar... Ve... Evet anlıyorum... Ben salağım... Bütün bunlar gerçekten yaşanırken benim kendime acımasız bir piç havası vermem biraz anlamsız... Kabul ediyorum... Ben bu durumumla bu ülkede reyting alamam... Mı?.. Yanlış trend'de dans etmek... Mi?..

Of oof of!.. Peki naapıcam... Ben acımasız, aşağılık bir piç olamayacak mıyım... Ülkemizde çok mu var?.. Üüüü mü?.. Ee, ben boşuna mı yaşlılardan ve börtü böcekten nefret ettim o zaman... Ne?.. Monako... Veya San Marino... Malta'ya gidersem insanları şaşırtabilirim ha... Ya hocam bırak şimdi... Bizim insanlarımızı nasıl irkiltirim... Onları nasıl şaşırtırım?.. Sen ondan haber ver...

.....

Hayır.. Asla Polyanna olmam...

Neşeli Günler filmindeki Julie Andrews mı?.. Olmam!..

Akşamsefası

...ENCİDE EDİCİ VE
...LARIM VARDIR Kİ
...ŞMİŞLERDİR RÜ-
...ENİ BİLE, BIRA-
...İ BİLE ALET ET-
...INA. YA DA ÇO-
...NDAN EMZİREN
...ERDİR. MAHALLE
...ORUMLAMIŞLAR-
..."GALİBA FENA BİR
... GÜNAH İŞLEDİ"...
...ÜÇÜK BEYİNLERİNİN
...ADAR KAPASİTELİ RÜ-
... AKILLARI KARIŞMIŞTIR
...NLARIN. MESELA GÖREBİ-
...Rİ EN KARMAŞIK RÜYAYI GÖ-
...JH'UN GEMİSİ'NE FİLAN BİN-
...LERDİR. NE BİLEYİM, FAZLA RÜYA
...ÖRMÜYORUM KABUSTAN BAŞKA.

İLKOKULDA BİR ARKADAŞIM VARDI, HAYATINDA HİÇ RÜYA GÖRMEMİŞ. GUATIRI OLDUĞU İÇİN DEMİŞ DOKTORLAR KENDİLERİ BİLE İNANMADIKLARI HALDE. NASIL BİR ŞEY, HİÇ ANLAYAMADIM.

KONUMUZ RÜYA DEĞİL, UYKUYDU. O KADAR UYKUSUZUM Kİ, HERŞEYİ BİRBİRİNE KARIŞTIRIYORUM.

GERİZEKALI İLK İNSANLAR SIKINTIDAN O KADAR UYUMUŞLAR Kİ, GENLERİMİZE KADAR İŞLEMİŞ UYKU. MİSKİN OLMUŞUZ SIRF ONLAR YAPACAK İŞLERİ OLMAYIP UYUDUKLARI VE DÜŞÜNMEYİ BİLMEDİKLERİ İÇİN.

UYKUYU REDDEDİYORUM. İNSANLIK ONURUNA AYKIRI. AMA YAVAŞ YAVAŞ DA GÖZLERİM KAPANIYOR YAZARKEN. KAPANMAYIN, BENİ REZİL ETMEYİN ÖLÜMLÜLERE, UYKULULARA.

KAPANIYORLAR. YAPABİLECEĞİM HİÇBİR ŞEY YOK. MAALESEF UYUYACAĞIM, ERTESİ GÜN DAHA ZİNDE, DAHA HAYATA BAĞLI VE MÜŞKÜLPESENT OLACAĞIM. YİNE KENDİMİ TERKEDİP UYKUYA GİDİYORUM UTANMADAN. VE IŞIKLARI SÖNDÜRÜYORUM BİRER BİRER. ÖNCE SALONU, MUTFAĞI, BANYOYU, SONRA KOMİDİNİN ÜZERİNDEKİ GECE LAMBASI...

...ŞFETTİM.
... SAAT OLDUĞUNU
...JMDAN BERİ ÇÖZEMEDİ-
... SÜREKLİ BUNU YUVARLAK
... YAPMAK İÇİN UĞRAŞTIM. VE
...ONUNDA ASLINDA DÜNYANIN GÜNEŞ ÇEVRESİNDEKİ BİR DÖNÜŞÜNÜN, 480 İLE 500 GÜN ARASINDA OLDUĞUNU ANLADIM.

MATEMATİĞİM KÖTÜ OLDUĞUNDAN BUNU SİZE ANLATAMAM. AMA EĞER SİZ DE BİR KAÇ GÜN UYUMAYIP BUNLARI DÜŞÜNÜRSENİZ, YA DA DAHA FARKLI ŞEYLERİ, ANLATAMAYACAĞINIZ KADAR KARIŞIK ŞEYLERİ ÇÖZEBİLİYORSUNUZ. AMA ANLATAMADIĞINIZ İÇİN DELİ SAÇMASI OLMAKTAN ÖTEYE GİDEMİYORLAR.

BAŞKALARI ZAMANLAMA HATASI YAPTI DİYE KENDİMİ APTAL YERİNE KOYMAK İSTEMİYORUM. HALİMİ UYURKEN HAYAL EDİP HİÇ UYUYAMIYORUM BU SEFER. AĞZIM YANA KAYMIŞ, BELKİ SALYA BİLE AKIYOR HATTA, YÜZÜM YAMUK YUMUK, DELİ GİBİ. BAZEN APTAL GİBİ SAYIKLIYORUM, BEYNİMİ KONTROL EDEMİYORUM, TAMAMEN İĞRENÇ RÜYALAR GÖRÜYORUM. KENDİME İHANET EDİYORMUŞUM GİBİ GELİYOR. BU ÇOK SAÇMA. YANİ UYUMAK, ÜSTÜNE ÜSTLÜK RÜ-

...ON
...KARA UYURMUŞ. BUNU BİR BİLİM ADAMI KENDİ ÜZERİNDE DENEMİŞ (HEP TEHLİKELİ İLAÇLAR DENEYECEK DEĞİLLER YA), ÇILDIRMANIN EŞİĞİNDEN DÖNMÜŞ. "ÇÜNKÜ" DİYOR, "ÖYLE ÇOK BOŞ VAKTİM VARDI Kİ, NE YAPACAĞIMI BİLEMEDİM".

VAKTİN ÇOK FAZLA OLDUĞUNU KEŞFETTİM. TANRI ZAMANLAMA HATASI YAPMIŞ. BUNU İLK KEŞFETTİĞİM AN ÇOK GÜLDÜM KENDİ KENDİME. DEMEK Kİ ONUN DA UYKUSUZ BİR DÖNEMİNE GELDİ BU UYKU BÖLÜMÜ. TANRININ MATEMATİĞİNİN İYİ OLMADIĞINI ANLADIM SONRA, ÇOK DA ÜZÜLMEDİM BENİM MATEMATİĞİM DE KÖTÜ DİYE...

YİRMİDÖRT SAATİN EN FAZLA ONALTI SAATİNİ KULLANIYORUZ. DEMEK Kİ BİZE GEREKEN, ONALTI SAAT. YANİ ARADA ARTAN SEKİZ SAATİ TANRI NE YAPACAĞINI BİLEMEYİP UYKU OLARAK DÜZENLEMİŞ. AKLI OLANLAR-

tuncer erdem

bir güz gecesi,

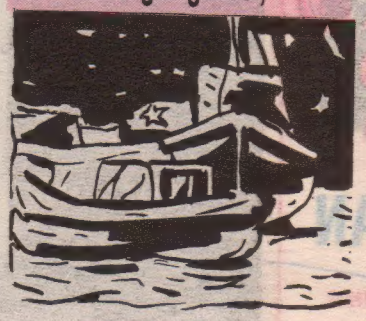

çığlıklar yırtıyor uzakları

derin, borazanımsı.

sanki koca bir çöp kamyonu

dolaşıyor şehri

ayarsız balataları

ya da belki gemi düdükleri

ama sis de yok ki...

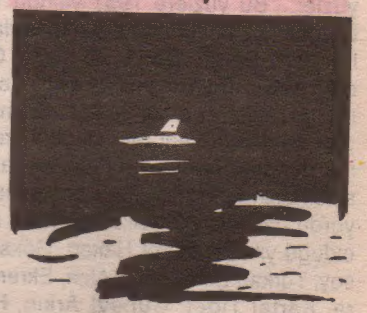

daha dikkatle dinle

şu denizden gelen rüzgârı

belki şehrin eteklerinde

ayıbalıkları...

todikanka kolitop

küçük İSKENDER

Genç kadın, genç erkeği sevmektedir. Genç kadın, genç erkeği bir fastfood dükkânında görmüştür ilk kez. Genç erkek, hamburger bölümünde çalışmaktadır. Ona çok yakışan, ama oldukça komik, kırmızı bir giysi giymiştir. Başında da firmanın kasketi vardır. Genç kadın, yüksek topuklu ayakkabılarının içinde rahat ve formalite icabıdır. Kasaya yaklaşır genç kadın ve 'bana iki tane hamburger verir misiniz?' der. Genç erkek, gülümseyerek, 'paket mi olacak?' diye sorar. Genç kadın, bu sorunun yanıtını hatırlayamamakta, gitgide daralan süre yüzünden terlemekte, bunalmaktadır da. 'E.. eve' diye kekeler. 'Siz eve gidin, ben getiririm' der genç erkek. Kadın şaşırır, hatta afallar: 'Nasıl olur, siz benim evimi nerden biliyorsunuz?' deme gereksinimini duyar. 'Eve gideceğinizi bilmem kadar doğal sizin adresinizi bilmem' gibisinden abuk subuk bir cümle kuran genç erkek, genç kadının çantasından çıkartıp uzattığı parayı da kibarca reddeder. 'Benim pişirdiğim hamburgerleri parayla satın alamazsınız!.' Dükkândan süratle uzaklaşır genç kadın. Artık amaçsızdır. Kalabalık caddede insanlara çarpa çarpa, dalgın yürür. Sapından tuttuğu ve vücudunun yanında, bakkala sarkıtılmış sepet gibi duran çantasıyla aptal aptal ilerler. Günlerce yolalır. Hay aksi! O an sağ ayakkabısının topuğu kırılır ve dengesini yitiren genç kadın, birden bire, yanından geçen adama tutunmak zorunda kalır. Adam, 'iyi misiniz?' der. 'İyiyim' der kadın savrulan saçlarını düzeltirken. Adam, eğilip topuğu alır ve kadına verir. Kadın, hemen teşekkür eder. Fakat huzursuz ve tedirgindir: Bu halde eve nasıl gidecektir? Salak salak çevresine bakınarak bir taksi görme umudu peydahlar. 'Yardımcı olabilir miyim?' O adamın sarfettiği bu yardım talebine can simidi gibi sarılır. 'Lü.. lütfen..' der kadın. 'Şimdi eve gitmeliyim.' Bir adım atar ve aslında bileğinin de burkulmuş olduğunu farkeder. 'Yardım teklif ederken çok ciddiydim' der adam. Genç kadın, adamı kırdığı zannına kapılır. Hemen özür diler. 'Sizi kucağımda taşıyabilirim' der adam. Der demez de karıyı (pardon) kadını kucağına alır. Cadde boyunca öyle giderler. 'Siz evimi tarif edeyim' der kadın. 'Adresinizi bilmem kadar doğal sizin sözlerinizi önemsememem' der adam. Aaa! Herkes kadının adresini bilmekte ve adeta onunla alay etmektedir. Adam, genç kadını kendi evine götürür ve (afedersiniz) şa'par! Genç kadın tensel mevzu sonrası uyanır ve 'Burası benim evim değil ki?!' ifadesini kullanır. Adam, ağzının bir kısmı ile gülümser.

Bu hikâyeden çıkartılması mecburi beş ders:

1. Herkesin adresi, düş gücüyle sınırlıdır.

2. Evlilikdışı ilişkiler, bir ülkedeki içsavaş gerçeğine gölge düşürmez.

3. Kuramsal açıdan fastfood sıhhatli değildir.

4. Kucakta kadın taşımak, gerdeğe indekslenmemelidir. İndekslenmemeli de bir memeli türüdür.

5. (O şapşal karının –şimdi haketti– yaptığı gibi) Yenilmeyecek hamburger, arada aşk da olsa, sipariş edilmemelidir.

(Edilmemeli'nin de bir memeli türü olup olmadığı incelenmelidir. İncelenmeli'nin bir me'si eksik olduğundan memeli olmadığı açıktır. Sixtir yaa!.)

Akşamsefası

EVİM ve YAĞMUR

Altay Martı

Geçen yıl bu zamanlar Beyoğlu'nun arkalarına gizlenmiş, dehlize benzer ışıksız bir girişi olan, ürkütücü koyu gri renkli bir apartmanın beşinci katında oturuyordum. Su aklına estiği zaman akar, elektrik –tesisat bozukluğundan dolayı– sık sık kesilirdi. Nemli duvarların küstah duruşları altında ezilmemek için ben de onlara donuk donuk bakardım. Zaman geçtikçe pespayeleşen üç-beş parça eşyam vardı. Eski, dirençli ve çok sevimliydiler. Herhangi bir dekorasyonu düşünmeksizin hepsini gelişigüzel yerleştirmiştim büyük salona. Yalnızbaşınalığımın sonraki zaman şahitliğini yapacaklardı; içten içe bunu düşünürdüm. Müthiş yaratımların hayaliyle oyalandığım dönemlerdi; kendimce iyi yaşıyordum.

Derken bir kaza oldu. Kafama üç yerden dikiş atıldı. Sol gözüme kıpkırmızı bir kan oturdu. Yine aynı gözümün altı kömür gibi siyahlaştı. Ve en vahimi kaburga kemiklerimden biri kırılmış, köprücük kemiğimin üstünde de derin bir yara açılmıştı; kıpırdayamıyordum.

Sabahları alelacele terkettiğim, geceleri de erkenden uykuya daldığım için bu nemrut yüzlü evle o ana dek pek haşır neşir olmamıştık. Ama şimdi benim durumum evimden de beterdi ve günlerimin geniş bir zamanı bu evde geçiyordu.

Ağrı kesicilerin fayda etmediği kimi zamanlarda tüm vücudumu iki-üç kadeh alkolle uyuşturup ancak bu şekilde yastığa başımı koyabiliyordum. Ama bu kez de apartmandaki herhangi bir gürültüyle uyanıyor, sonra çok sinirleniyor, en sonra da karanlığa en berbat küfürlerimi sıralıyordum.

Benim hemen altımda, sonradan polis olduğunu öğrendiğim uzun boylu, iri yarı, asık suratlı bir adamla, sarı boyalı saçlı, aşırı makyajlı, oldukça kilolu, pörtlek gözlü ve acemice cilveli bir kadın oturuyordu. Evini atölyeye çevirmiş ve sabahtan akşama dek o çok uğultulu makinesiyle bir şeyler diken ve çok görmüş-geçirmiş olduğu her davranışından belli olan kısa saçlı, kısa boylu, hin bakışlı ve dehşetli çaçaron apartman yöneticisi kadın laf arasında polisle kadının "dost hayatı" hayatı yaşadıklarından bahsettiğinden, alt kattan ne kadar tokat sesi, pencere şangırtısı ve kadın çığlığı gelirse gelsin hiç sesimi çıkarmıyor, öylece ve hiç de bana yakışmayacak bir sabırla tüm gürültü patırtının bitmesini bekliyordum (malûmunuz, kan-koca arasına girilmez).

Üstümdeki iki daireden birinde eve hep geceyarıları ve kafaları leylâ bir şekilde gelen ve büyük ihtimalle polisle boyalı saçlı kadının yaşadığı hayata benzer bir ilişkiyi tercih etmiş olan başka bir çift daha vardı. Hiç kavga dövüşlerini duymadım. Belli ki aralarında bir mesele yoktu. O evden gelen yegâne gürültü somya ya da karyola gıcırtısıydı ki, gecenin olmadık bir vakti insanın aklına olmadık münafıklıklar düşürmekten başka bir rahatsızlık verdiği söylenemezdi.

Diğer dairede ise ince çerçeveli gözlükleri, bohem giysileri ve "dünya yansa umurunda olmayacak" tavırlarıyla hep dikkatimi çeken bir yayıncı kalıyordu. Benim bitişiğimde kalan yorgun emekli memur gibi o da çok sessizdi, ama köpeği için aynı şeyi söylemek mümkün değildi. Ara sıra gezintiye çıkardığı çok çirkin suratlı o sersem köpeği nerede görsem intikam duygularıyla tekmeleyesim gelirdi; ama bunun, onun gecenin bir yarısı bet sesiyle havlamasına çözüm olmayacağını bildiğimden ve elbette sahibine ayıp olacağından, her zaman gülümseyerek geçip giderdim yanından.

Herkes kendi hayatını yaşıyordu bu apartmanda. Savrulmuşluk, yoksunluk herkesi gözükara, pervasız ve özgür kılmıştı. Koskoca apartmanın merdivenlerinde, kat aralarında birebir ilişki ya da karşılıklı sarfedilen söz sayısı çok azdı. Gecenin ya da gündüzün herhangi bir saatinde değiştiği [illegible] giyken, balkon[illegible] yağmur yağdı. Dar[illegible] mişti, hiç çiselememişti, aniden yağdı. Acelesi var gibiydi sanki, çok hızlı yağıyordu. Bir anımsılığı mı çağrıştırdı, yoksa sesini mi sevdim, bilmem. Birden bire çok rahatladığımı hissettim. Ruhumdaki sıkıntılar ağır ağır ellerini çektiler benden ve günlerdir özlemini çektiğim bir huzur dolaşmaya başladı gövdemde. Kaşlarımın çatılması dindi ve yarım bir gülüş gelip oturdu dudaklarıma; çok rahatladım.

Zaman geçti. O evden taşındım. Bu sonbahar hiç öyle yağmur yağmadı; çünkü bu yıl biraz iyiyim.

** İmza günleri: 7-9 Kasım / Parantez Yayınları Standı (Ağır Aksak Öyküler) 10 Kasım, Pazar - LeMan Yayıncılık Standı (Savaş ve Kalbim)*

HÜZÜNSEL İBİBİKLER

Mesut Ceylan

Televizyonda haberleri sunan bayan spiker, "Şu an elimize ulaşan habere göre kantarın topu, artist olabilmek için evden kaçmıştır." haberini bağırıyordu.. Tam bu esnada Ercan, yirmi yaşına değin yaşamış olduğu bol hayal kırıklıklarını ve gramajı eksik mutlulukları jelatin kâğıdına paketleyip rafa kaldırmakla meşguldü.. Derken, sislerin içinden fırlayan bir İbrahim Şirin, kulağını burup, "Açık öğretimde iki yıl üstüste kalmakla iyi bok yedin lan dana" diye çıkıştı.. Ercan'ın gözü tekrar bayan haber spikerine takıldı.. Fakat bu, öpüle öpüle epil(asyon) masrafından kurtulan Havalı Deniz'den başkası değildi.. Daha bir gün öncesi yüz bin lirası eksik diye yüz çeviren Havalı Deniz, sırf vatan borcu hatırına kıyağını geçti Ercan'a, bu kurgusu perişan rüya kapsamında..

Annesinin dürtükleriyle uyanma eğilimine girdi.. Bu, rüyasının finallenip jeneriğin geçmesi anlamına geliyordu.. Sözlük manası, "Hadi yavrucuum, kalk" olan dürtükleri daha yoğunca hissetmeye çalıştı.. Ercan.. Fakat, bunu başaramadı.. İçi grileşti.. Bürüldü.. Ve hızla yorganı başına çekti.. Uzun saçlarının, sivil bi yorganla son kez öpüşme sahnesiydi o an yaşadığı..

Sersem sepelek yataktan kalktı.. Banyoya gitti ve kendini öölece duşa emanet etti.. Puşt duş, emanete hıyanet fiiline bürünmüşcesine yavaş ve duygusal akmaktaydı pek pek.. Giderayak fevri bir çıkış yapıp banyo tesisatının kalbini kırmak istemediğinden, hiç ses etmedi.. Sustu.. Allahın kere kere kahretmesi çok hora geçer ki, rahatlamak maksadıyla sigara içme teşebbüsleri de başarısızlıkla sonuçlanıyordu.. Duş altında sigara içmenin imkansızlığını kabul etti mecburen.. Çıktı.. Duşdan..

Her Türk ve Ertürk (Yöndem) asker doğardı.. Tabi kimi Türklerin, bedelli yaptıklarından dolayı daha sivil doğdukları söylenebilirdi.. Ee, n'apalım, olsundu.. Kahvaltıya oturdu..

Bu ruh haliyle kahvaltı yapmanın Reha Muhtar'ı Atina'ya postalayıp kurtulmak kadar zor olduğundan hemen masadan kalktı.. 23 Nisan'da rahatsızlanmış bir çocuk burukluğuyla odasına gidip bavulunu aldı..

Ercan, kapıdan çıkarken, annesinin gözlerinden düşen kutsal kristalleri başka iklimlere ışınlayıp görmezlikten geldi.. Çizgi roman kahramanlarının alayını imrendirecek bir güçle tutuyordu kendini.. Ağlamıycaktı işte.. Annesini öptü.. Yürüdü..

Akrep ve yelkovanın hafif mesaisinin ardından garaja vardı.. Garajın girişinde, yaşama sıkı sıkıya bağlı bir şebeğin yüz ifadesini suratlarına monte etmiş dostları bekliyordu onu.. Dostları Ercan'ı omuzlarına alıp, en büyük askerin onların askeri olduğunu iddia ederek havaya fırlatmaya başladılar.. Ercan, birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, artıncı, ve en sonunda yedince kat semaya ulaştı.. Hızla aşşağıya inerken gözleri başka bir Sema'ya mıhlandı.. Bu, yaklaşık üç ay önce ona en iri punto harflerle elveda mektubunu yazmayı başaran hayırsızdı.. Baktı.. Kız, hemen yanındaki söbü kafalı hazır askere seviyorum öpücükleri iliştirmekle meşguldü ince ince.. Ercan'ın yüreği yedi kat semadan mağma tabakasına düşüverdi.. Eridi.. Kavruldu..

Otobüsdeki yerini aldı.. Artık ne en büyük asker seslerini duyabiliyordu, ne de davul zurna seslerini.. Sanki o kalabalık garaj bir sihirbazın gazabına uğrayıp yok oluvermişti.. Her şeye rağmen ağlamayacaktı işte.. O artık kocaman adam olmuş, silahların soğukluğunu hissedecek yaşa gelmişti.. Gerektiğinde insan bile öldürebilecekti hani.. Adamlar ağlamaz diye mırıldandı, otobüsün camında titreyen damlaya.. Fekat damla duymadı, duyamadı.

Akşamsefası

...ra
...n sa-
...olmayan,

...ğında, uçaktan baktığınızda Beyrut herhangi bir şehir gibi. Ancak inince farklı olduğunu anlıyorsunuz. Dünyanın bütün kentleri kendileri ile ilgili ipuçlarını ilk havaalanlarında verir. Beyrut Havaalanı da diğer havaalanlarından daha tedirgin. Silahlarıyla nöbet tutan askerler uçaklara daha bir yakın duruyorlar. Size diğer ülkelerin askerlerinin baktığından daha kuşkulu, daha dikkatli bakıyorlar. Havaalanının içi ise bir başka alem sizi Beyrutlu görevlilerden önce Türk "görevliler" karşılıyor. Malum "Beyrut" denince Türkiye'de akla ilk yasadışı örgütler geliyor. "Bizimkiler" de işi sıkı tutuyorlar. Bir ilgi, bir ilgi... Sormayın. Bizim elçilik personelini aşıp Beyrut'lu görevlilere ulaşabilenler pasaport işlemlerini yaptırıyor ve ver elini Beyrut

...değil.
...yor. Ay-
...Ankara'da
...edeceğiniz
...klerimizi gez-
...Yenimahalle De-
...miş, dolaşmış. "Ge-
...miş. Ankaralı olduğu-
...yörenin nesiyle ünlü olduğunu
...ğimiz için (bilmeyenler bir Ankara'lı
bulsun, sorsun, öğrensin, Ankaralı olamamak ayıp değil) biz de gerçek adı bu olmayan Kemal'le bizimle konuştuğu gibi konuşmaya başladık.

O bana "Beyrut'a neden geldin, işin içinde Bekaa, PKK ya da başka birşey var mı?" diye soruyor. Ben, ona "Öylesine bir iş vardı, geldik. Bekaa'da tarihi anıtlar mı var" gibi anlamsız cevaplar verip iyice esrarengiz bir hava yaratıyorum. Gerçi Lübnan'da tek oluş nedenimiz Hizbullah -İsrail çatışması ancak bunu gerçek adı bu olmayan Kemal'e inandırmamız imkansız.. O'nun her sorduğu sorudan ben, benim verdiğim her cevaptan o, bir anlam çıkartmaya çalışıyoruz. Ortada sürekli anlamsız bir hava oluşuyor. Kendimi bir casus filminde yan rollerden birini kapmış star adaylarına benzetiyorum. Sanki o casus rolünü oynuyor, ben gazeteci... Repliklerimiz klişe..

Gerçek adı bu olmayan Kemal'in eksoz gazını içeri veren BMW'si ile Beyrut sokaklarında dolaşırken, Beyrut'un en çok eski mahalleleri hoşuma gidiyor. Yıllardır hiç bozulmamışlar. Yıllar önce bombalandıkları gibi kalmışlar. Akdeniz mimarisinin en nadide apartmanları üzerinde binlerce kurşun deliği de olsa, hala çok güzeller. Onlar yıllarca yaşanmış bir iç savaştan geriye kalan tek tanıklar. Bir de gerçek adı bu olmayan, Kemal gibiler var.

Ne zaman şehrin ortasındaki bu yıkıntıların arasından geçsek koca bir "offf" çekiyor. Silahla ilk 13 yılında abisinin reisi olduğu milislerin arasına katılmasıyla bu mahallelerde tanışmış. Çocukluğunu, ergenliğini ve gençliğini savaşarak geçirmiş. Ayağı bir kez kopmuş, dikmişler. İzlerini gösterdi, gerçekten çok kötü. Gerçek adı bu olmayan Kemal, pek akıllı değil, aslında olan aklı da pek yerinde sayılmaz. Savaşın en çok kuralsızlığını sevmiş. Yıllar boyu sınırı geçmediği sürece hiçbir kurala uymamış. Belki bu yüzden bugün de hiçbir trafik ışığında durmuyor, hiç bir kurala uymuyor. Bizi durduran her polisin yakasına yapışıyor. "Bu polislerde bizim gibi savaşçıydılar, kurulan Lübnan hükümeti af çıkartınca silahlarını bir yerlere gömdüler. Hayatta bildikleri tek iş vardı: Savaşmak... Onlar da buna en yakın olan polisliği seçtiler" diyor. Hiçbirinden korkmuyor, ancak çoğu polis sokaklarda gerçek adları belli olmayan insanların bu tür tepkilerine alışmış. Sessiz kalmayı ve yaşamayı tercih ediyorlar. Zira yıllarca savaşıp şimdi silahlarını bir yerlerde gizleyen bu insanların öfkelerinin sonuçlarının neye mal olacağını tahmin ediyorlar..

Kemal her yeri biliyor. Hem PKK'lıları tanıyor, hem Hizbullah'ı, hem de Türk Büyükelçiliği'ndeki diplomatları. Zaman zaman ,durup dururken "casuslar olmasa bu millet aç kalır" diye hayıflanıyor, zaten başka bir şey demesine de gerek kalmıyor...Tam 7 gün O'nunla aynı arabanın içinde tüm Lübnan'ı dolaştık. İsrail gemilerinin bombardıman altında tuttuğu Say'da, Beyrut yolunda ölüm korkusunu beraber yaşadık. Yemyeşil doğa örtüsüyle beni şaşkınlığa düşüren Bekaa vadisinde Hizbullah köylerini beraber aradık...

İlk kez gerçek adı olmayan birisiyle tanıştım. Ben O'na 007 Kemal diyordum , o her seferinde gülüyordu . En çok İstanbul'u beğendiğini söylüyordu.. Nedenini de şöyle açıklıyordu: "İstanbul gibi bir şehirde savaşmanın tadına doyum olmaz... "

Beyrut sokaklarında O'nun arabasını tek durdurabilen farklı ülkelerin askerleriydi. Biz İlk kez aynı şehrin içinde farklı ülkelerin ordularının, ardı ardına kontrol noktaları kurduğu bir ülkedeydik. O ise bunlara çoktan alışmıştı. Araba her kontrol noktasından ayrıldığında askerlere Türkçe küfürler ediyor, sonra da "Bu şehir ve bu ülke artık bizim değil. Hiçbir zaman bizim olamadı zaten" diye konuşuyordu.

Son gece bizi otele bırakırken veda etmedi. Sabah da havaalanına gitmek için kalktığımızda bizi almaya gelmedi. Telefonu yok. Gerçek adı da Kemal değil. Biliyorum. Bir gün çok sevdiği İstanbul'da bir iç savaş çıkarsa gelecek ve beni bulacak. Biz savaşın korkunç yüzüyle tanışırken, O hangi tarafta olursa olsun savaşmanın tadını yeniden yaşayacak. Üstelik de hayallerinin kenti İstanbul'da... Olmadı, birgün yakasına yapıştığı polislerden biri silahını çekecek ve yol ortasında gerçek adı bu olmayan Kemal'i vuracak...

"Ölmek ister mi insan? Ben ölmek istiyorum. Neden bilmem. Bugünleri, bu dünyayı hiç sevmiyorum. Nedeni yok, ölmek istiyorum.." Karşılaşmamızın 2. günü ağzından bu cümleler çıkmıştı. Anlamamıştım. Bu arada Beyrut'dan bir sabah vakti ayrılırken uçağın peneresinden baktığınızda diğer şehirlerden farkı yok. Gerçek adı olmayan insanların, geçmişleri, bugünleri ve düşleri dışında...

CANDAN FENERBAHÇELİ AÇIK AÇIK YALÇIN

Pangaltı'dan Osmanbey yönüne, sağ taraftan yürüyorsanız, onu mutlaka görürsünüz. Dizlerinin üzerinde paçaları kıvrık kot şortu, dizlerinin altında kalan uzun, sarı-lacivert çorapları, göğsünde gururla taşıdığını mutlaka hissettiğiniz Fenerbahçe forması; üzerinde kırık bir korna, eskiden öten bir zil, öyle bir şemsiye, bir küçük Türk bayrağı, sağa-sola iliştirilmiş kuş resimli biriki süs ve yığınla Fenerbahçe posteri olan, el arabası'ndan çok püskül-püskül bir dilek ağacını andıran arabası ile onu gözden kaçırmanız mümkün değildir. Aslında gazete sattığını ancak bu ilgisiz adak-arabaya yaklaştığınızda anlarsınız.

Konuşmak için yanına yanaştığınızda herhangi bir bahane ile kovulabileceğiniz ihtimalini zaten anlarsınız. Satıcı-müşteri ilişkisine girdiğinizde ise şansınız olabilir. Ben iki halde de yaklaşıyorum yanına.

– Ankara'da doğdum. 6 Ekim 1937'de. İstanbul'a çok küçükken geldim. İlkokul mezunuyum. Mâli durumumuz mağdur, ondan okumadım. Üvey baba elindeydim. Annem, oniki yaşındaydım, öldü. Esas babamı sonradan buldum. 19 yaşımda radyoda kayıp mektuplarıyla buldum. Çok küçükten beri hep bu civarlardaydım. Karagümrük ve bu civar. Pangaltı, Osmanbey yani, açık açık.

– Yaz-kış bu şort ve Fenerbahçe formasıyla mı dolaşıyorsunuz? Fenerbahçe sevgisi nereden geliyor?

– Hep böyle, hep böyle, hep böyle. Yalnız Ankara'da giymedim. 56-57'de askerlikten evvel gittim Ankara'ya. Orada asker oldum, tekrar buraya döndüm. Askerden sora babam 'Teyzenin yanına git, buraya gelme' dedi. Fenerbahçe sevgisi Naci'den geliyor. Fenerbahçeli eski Naci'den. Bizim semtin çocuğuydu. Babası fırıncıydı. Çok küçüktüm, 7-8 gibi bir şey. Karagümrük'te top oynuyordu o zaman, sonra Fenerbahçe'ye geçti.

– Şimdi Fenerbahçe'de en sevdiğiniz oyuncu kim?

– Valla abla, hepsini severim. Ama Okacha daha iyi. Yamyam o (gülüyor). Açık açık.

– Aykut ile Oğuz'un Fenerbahçe'den ayrılmasına ne diyorsunuz?

– Hiç, hiç üzülmüyorum. Çünkü o bizim başkana ağır bir laf konuştu, biliyorsun. Aykut 'Tranzonspor'a keşke gol atmasaydım' dedi. Ondan sonra da başkan yolverdi ona. Oğuz da aynı. Bunlar Sakarya grubu. 6 kişiydiler: Aykut, Oğuz, Engin, şimdiki İlker, H.İbrahim, Bülent. Aykut, Oğuz, Engin Fenerbahçe'ye karşı düşmandı. Onun için yolverdi, açık açık.

– Fenerbahçe kulübü başkanını seviyor musunuz?

– Ali Şen'i severim. Bu madalyayı o verdi, açık açık (boynundaki madalyayı gösteriyor).

– Nasıl geçiniyorsunuz?

– Gazete satıyorum. Hürriyet, Milliyet, Sabah. Evlere dağıtıyorum. Bomonti'den Şişli'ye kadar. Bu arabayı gazete satmak için kullanıyorum. Sabahleyin kutumu alıyorum, bir de radyom var, kalemim var, saatim var, onları taşıyorum, açık açık.

– Peki, Fenerbahçe maçlarına gidebiliyor musunuz?

– Param olmadığı için gitmiyorum. Bir tanıdık üyelik kartı için konuştu ama kabul etmediler abla. Çok para istediler. Ben resmimi gönderdim. Onu bile yoket-tiler. Maalesef abla, açık açık.

– Evlimisiniz; çoluk-çocuk var mı?

– Enayi miyim abla! Bir tek Fenerbahçe'ye aşık oldum. Bir de müziğe aşıkım. Radyoma da çocuk gibi bakıyorum.

– Nerede kalıyorsunuz?

– Burada, işte şurada (pasajın üst balkonunu, yeri gösteriyor). Yatağımı, yorganımı saklıyorum, gece çıkarıyorum. Hem gazeteciyim, hem pasaja bakıyorum.

– Pasajdan para alıyor musunuz?

– İdare ediyoruz abla, açık açık.

– En çok sevdiğiniz, dinlediğiniz şarkıcılar kimler acaba?

– Hepsini severim abla, ama en fazla rahmetli Hamiyet Yüceses, Abdullah Yüce ve hâlâ Müzeyyen Senar. Bir de polis radyosunu dinliyorum, açık açık.

– Haliniz insanlara ilginç geliyor mu?.. Hiç röportaj yaptılar mı sizinle?

– Bir kış günüydü. Arabamla yokuş yukarı çıkıyordum. Bir ara nefeslenmek için durdum. O sırada fotoğrafımı çekmişler. Yazı da yazmışlar; "Bu semtte arabasıyla gazete satan, Fenerbahçe'yi deli gibi seven' diye yazmışlar. O kitabı bulamadım. O kitabı bana bul abla, açık açık.

Bir de Fenerbahçe başkanı Ali Şen bana yardım etsin. Yeni bir Fenerbahçe forması istiyorum; yaz abla, açık açık.

Süveyda Ahker

Akşamsefası

Güzel insan Ferruh

Erdem Özkahraman

Şen güzelsin, Şehkarda güzel, Aşkarda güzel, Hayat çok güzel, Hasan Celal'de Güzel

"ese
emi
işbirli
ne yağ
sahip... Böyle
tezi gerçekten var ve
çok kızıyor aşka, bir
yerde rastlasa, aşk ol-
duğuna aşık olduğu-
na pişman edecek...
Bir başka görüşe gö-
re, kişi başına düşen,
"şehit", "dua", "bed-
dua", "kahraman",
"hain", "kahrolsun"
miktarının her gün
arttığı bu coğrafya-
da aşık olmak, aşka
dair konuşmak çok
da gerekmiyor... Aşk
ve aşka dair her şey iyi
hoş da, ertelenebilir...

Kimilerine göre ise, *"Aşk ve Aşk Edebiyatı"* meselesi çok mühim ve çok güncel... Öyle ya; aşk da edebiyat da, özgürlük ve ütopya ile doğrudan bağlantılı hallerden...

Sözün kısası, kitap fuarında, *"Aşk ve Aşk Edebiyatı"* üzerine rivayet muhtelif... *"Aşk fuara çok yakıştı"* diye başlık atan gazetelerden tutun, *"aşk işlerini fuara karıştırmayın"* diyene kadar, neler söylenip yazılmıyor ki...

Herkes istediğini söyleyedursun, benim aklıma, M. Cevdet Anday'ın 'Rahatı Kaçan Ağaç' ve 'Telgrafhane' şiirleri geldi. Bu iki şiir üzerinden, *"aşk ve edebiyat"* üzerine konuşulabilir, diye düşündüm ve paylaşmak istedim. *"Etlik Bağları"*na yakın oturan, *"saadetin adını bile duymamış"*, her şeyi bilen, ama karanlığı kötülemeyen bu ağaçla tanışmayanları tanıştırmak, tanışanlara ise hatırlatmak istedim. Ola ki bu ağaçla karşılaşabilirsiniz yolda izde...

Çiçek yerine, rahatı yerinde bir ağaç kesebilir yolunuzu... Her şey ihtimal dahilinde...

Rahatı Kaçan Ağaç

"Tanıdığım bir ağaç var
Etlik bağlarına yakın
Saadetin adını bile duymamış
Tanrının işine bakın.

Geceyi gündüzü biliyor
Dört mevsimi, rüzgârı, karı
Ay ışığına bayılıyor
Ama kötülemiyor karanlığı.

Ona bir kitap vereceğim
Rahatını kaçırmak için
Bir öğrenegörsün aşkı
Ağacı o vakit seyredin."

(Melih Cevdet Anday)

*"Ev
dan kat
paralık pos
mahsustur."* diz
zaman, şimdiki *"şu
görmüşcesine, *"uyuyamayacaksın"* diye *"ıssız telgrafhane"* imgesiyle dizeler bezemiş...

Telgrafhane

"Uyuyamayacaksın
Memleketin hali
Seni seslerle uyandıracak
Oturup yazacaksın.
Çünkü artık o sen değilsin
Sen şimdi ıssız bir telgrafhane gibisin
Durmadan sesler alacak
Sesler vereceksin.
Uyuyamayacaksın
Düzelmeden memleketin hali
Düzelmeden dünyanın hali
Gözüne uyku giremez ki...
Uyuyamayacaksın
Bir sis çanı gibi gecenin içinde
Ta gün ışıyıncaya kadar
Vakur metin sade
Çalacaksın."

Kitap fuarı... Aşk ve Aşk Edebiyatı...

Bir anons; *"Eşber Yağmurdereli barış için imzalarınızı bekliyor"*...

Bir asker geçiyor yanlarından... *"Barış için imza"* diye sesleniyor insanlar. *"Ben asker değilim, izinliyim..."* diye metni imzalıyor asker...

O saat, memleketteki bütün ağaçların rahatı kaçıyor...

Issız bir telgrafhane ses alıp ses veriyor...

Ağacın rahatını kaçırmak için, ona bir kitap vermenin tam da zamanı...

Siz hiç aşık bir ağaç gördünüz mü?

SEZAİ SARIOĞLU

Akşamsefası

VEDAT BEY'İN GÖRKEMLİ HAYATI

***Vedat Bey**'e, uzaylı canlıların dünyayı istila etmesini ve Amerikalılar'ın onlarla mücadelesini konu alan **"Kurtuluş Günü"** adlı sinema filmini izleyip izlemediğini sordular. "Hayır" dedi Vedat Bey, "Uzaylılar, dünyaya Amerikalılar kadar kötülük yapamazlar. Zalimin propagandasını seyretmeyi reddediyorum." Fakat ne adam şu Vedat Bey!*

Sen Çıtırsın Penguen de Çıtır

(serüven sürüyor)

Vedat Bey, **Korkut Bey**'i izlemiş ve kendisini **İkinciler Kahvesi**'nde bulmuştu. İsmet İnönü portresinden gümüş eşyalara kadar, ikinci esprisinin yüceltildiği kahvede yeri olmadığını anlayıp kalkarken o ses:

-Kıpırdama Vedat Bey. Sakın kıpırdama!

Vedat Bey kıpırdadı. Tekrar yerine oturdu.

Elinde piştovla Vedat Bey'in karşısında sırıtarak dikilen cisim, Vedat Bey'in fırıncı dostu **Kalender Bey**'in yardımcısı (yani fırının ikinci adamı) Korkut Bey'de başkası değildi. (Piştovun Vedat Bey'de yaptığı çağrışımı, size daha sonra aktarmak, boynumuzun borcudur.) Korkut Bey seri konuştu:

-Anladın değil mi buranın İkinciler Kahvesi olduğunu. Çok zekisin. Zaten bu yüzden nefret ediyoruz senden. Kahvede senden başka herkes ikinci adam şu an! Görkemde bir numarasın. Birincileri sevmeyiz. Herşeyin kaymağını yerler. Oysa bütün yük, ikinci adamların omzundadır. Herkes **Mozat**'ı sever, ama onun müziğini ondan daha iyi hisseden **Salieri**'dir. Onun kıskançlığı olmasaydı, Mozart, Mozart olamazdı. Görkeminin sonuna geldin sanırım.

Vedat Bey "Bunlar İkinci Cumhuriyeti de savunurlar. Ama İkinci Yeni Şiiri'ne sempati duyacak kadar vicdanî zeka sahibi olacaklarını sanmıyorum" diye düşünürken bir yandan da konuştu:

-Uzatmayalım. Benden ne istiyorsunuz? Öldürecekseniz buyrun. Ama saçmalarsanız, yorulurum.

Korkut Bey bağırdı:

-Seni pis, muhteşem, soğukkanlı piç!

Cebinden çıkardığı kâğıdı fırlattı:

-Al şu şiiri. Senin ağzından iki numaralı bir şaire yazdırdık. Bütün ihtişamını bitirecek bu eser. Oku ve altına imzanı at!

Vedat Bey şiiri okudu:

"Birikmiştir ev kirası / Kalmamışsa sigarası,
Ve bir yudumcuk birası / Cümlenizi dövsün Vedat!
Ortamlara çağırdılar / Kulağına bağırdılar,
Hafif değil ağırdılar / Tümcenizi dövsün Vedat!
Şiir okur bütün bir gün / Son parası da bitti dün
Kim yaptıysa onu üzgün / Yakalarsa dövsün Vedat!
Vedat sizi dövsün dostlar / Düşmanını övsün dostlar
Dönüp yine dövsün dostlar / Kesinlikle dövsün Vedat!"

- Evet, dedi Korkut Bey. At bakalım imzanı!

- En son enfes bir kadın, beni nikâh için imzaya zorlamıştı. Sonra da benden mahrum kaldı. Atmayacağım!

(devamı haftaya)

YURDUM DİLİ KELİME ANTOLOJİSİ

(TRAJİ-KOMİK YURT SÖZLÜĞÜ)

MURAT YÜCEŞAN

Bazen Eflatun Nuri Baba'ya o kadar özeniyorum ki.:. Bu haftaki yazıya onun gibi, Yıl: 1954.. Ben, Osman Hamdi, Pazen Ali ve Kadife Mustafa.. falan diyerek girebilmek... Şöyle kendimi sıkıyorum, ıkınıyorum,yırtınıyorum ama en fazla, Yıl: 1992.. filan oluyor. İsimler Berke oluyor, Çağatay oluyor.. Oluyor, ama böyle de olmuyor tabii..

Her neyse efenim... Geçen hafta takip edenler hatırlayacaklardır, bu köşede buram-buram Anadolu kokan kelimelerle sevişiyoruz... Bu hafta yine 'cillop' gibi kelimeler seçtim size... İyi idrak ediniz.. Ola ki, bir gün "dağlarına bahar getirmek" veya "alternatif doğa olayı" amacıyla memleketimizin içlerine doğru seyahat etmek isterseniz, bu kelimeler sayesinde başınız göğe erebilir ve hatta back'iniz tavana bile vurabilir.. Onların bağrından kopup gelen bu kelimelerden kuracağınız cümlelerle toplumsal bir bütünleşmeyi başlatabilir ve şahlanabilirsiniz... Ama fakaat, seçtiğim bu hassas kelimelerin anlamlarını bir de karıştırır, yanlış yerde kullanırsanız işte o zaman toplumsal bütünleşme yerini toplumsal yumruklaşmaya bırakacaktır ki, Allah muhafaza diyorum... Ön sevişme bu kadar... Şimdi kelimelerimize geçek...

Bu haftaki kelime ve deyimlerimizin bir kısmını cami avlusunda bulmakla birlikte, bir kısmını sevgili annecimden ve bir diğer kısmını da kısa süre önce vefaat eden Ninecim'den derledim... Ruhu şâd'olsun.

Hedük (Hedik) : İç Anadolu'da bolca yetişen bir ürünümüz ve nimetimiz. Ekmeğin hammaddesi olan buğdayın kaynatılmış halidir. Bebeklerin ilk dişi çıktığı zaman "Hedük partileri" organize edilir... Hoş bir besindir... Böyle... Şimdi kelimemizi cümle içinde kullanalım: "Bacı, ecük* hedük ver de yiyek." (*Ecük: azıcık, biraz)

Cibermek : Şahsen hastası olduğum ve sıkça kullandığım bu kelime "şımarmak", "back'i kalkmak" anlamı taşır. Ama şımarık birine "Ciberik" denmez... Çok ısrar edip de, illa Ciberik demek isterseniz, bu artık halkın değil sizin kelimeniz olur ki, bu da sizi toplumdan soyutla... Neyse ya, bana ne, n'aparsanız yapın...

Dızkılmak : "Aaaaaay, ne ayıp" grubuna giren bu kelime (yüce affınıza sığınarak) domalmak anlamına gelir... Domalmak eyleminin anlamını bilmeyen yoktur inşallah. Valla, bilmeyen varsa bile benden bu kadar... Annem döver, döver sonra.. Neme lazım..

Gocuk : İç-Doğu-Güneydoğu Anadolu yörelerimizde pardesü, mont, yağmurluk türü giyeceklere verilen ortak isimdir.. Bu genel anlamlı kelimeyi tam kavrayabilmeniz ve iyice anlamanız için size bi kıyak yapıp, cümle içinde kullanıcam: "Ben gocuk gördüm.." Nasıl söktünüz di-mi anlamı?..

Löllü : İrice, büyükçe, ele-avuca gelir, etli anlamlarını taşır... Genelde cansız nesneler için kullanılır... Mesela "Löllü Mustafa, Löllü Ayşe" gibi bir anlam muhteviyatı taşıyamaz...

Kalık : İç anadolu'nun belki de en 'hit' kelimesidir... 'Evde kalmış kız' anlamına gelir... Bilindiği üzre, İç Anadolu'da 20'sini geçen 'kalık' ilan edilir... Ve bu tür kızlar içine kapanık, potansiyel intihar girişimcisi ve genellikle huysuz olur... "Türk Kalıklarını Koruma ve Gözetme Cemiyeti" adı altında faaliyet gösteren bir dernekleri olduğu bilem rivayet edilir...

Hakuyetli : (Ninemin anısına...) Kadir-kıymet bilen, hatırşinas, gözetip sahip çıkan insanlar için kullanılan bir sıfattır... Cümle içinde kullanırdım ama Ninem'den başka bu kelimeyi hiç kimsenin doğru telâfuz edebileceğini sanmıyorum... Ama yine de benim hakuyetli okurum anlamıştır.

Tekkeş'in tavasına dönmek : Heyyoo... Deyim diye ben buna derim işte.. Okunuşu da anlamda evlere şenlik... Efenim, Tekkeş kimdir? Tavası neye benzer, ben de tam olarak bilmiyorum ama bu deyim "Eğri-büğrü olmak, yamuk olmak anlamına geliyor.. Cümle içinde ise en yoğun şöyle kullanılır: "Sana bi koyarım, tekkeşin tavasına dönersin..."

Bana hep soruyorlar bu kelimeler gerçekten var mı, yoksa sen mi uyduruyorsun diye.. Valla ekmek musaf çarpsınki bu kelimeler var ve halen kullanılıyor.. İki gözüm önüme!.. Efeniiim bu haftada bu kadar... Haftaya inşallah daha bir şahlanıcaz ve tabii ki ÖKÜZ kalın diyorum... HADİ EYVALLAH...

Akşamsefası

Muhsin Kızılkaya

CİNS İSİMLER

Kentlerden de Romancı Çıkar!

"Herşeyden çok güdülerime sadık kalmak amacındaydım. Bu da, anlatımın kurgusuna benim girmemi ve hafiye olmayan hafiyelerden, başkalarının yerine geçen insanlardan, çözülmeyen gizemlerden söz edilmesini gerektiriyordu."

Paul Auster

Muş ovasında metrelerce kar vardı. Telefon direkleri neredeyse karın altında kalmış, elektrik taşıyan tellere yağan kar ağır bir yük gibi binmiş üzerlerine, teller sarkmış, göz alabildiğine her taraf bembeyaz bir denizdi sanki...

Bizi birkaç saat sonra Bitlis'e ulaştıracak otobüsün önünde giden dozer, koca küreğiyle karları yarıyor, uzun bir konvoy, ağır ağır gidiyoruz arkasından.

Sabahın erken saatleri. Dışarıdan otobüsün camlarına çarpan kar tanecikleri, içerinin sıcağına inat, isyankâr, çarptıkları yerde buz kesiliyorlar.

Sabah mahmurluğu, yorgunluk, gözpınarlarımda katmerleşen uyku, o otobüs uyanmalarının, kırık dökük, yarım kalmış rüyalardan her sarsılışta irkilmenin o pis hali...

Yaklaşık 30 saattir bu otobüsteyim; iki gün önce çıktık yola İstanbul'dan; mevsim kış, aylardan şubat, üniversitede ikinci yılım, yarıyıl tatili için Hakkâri'ye gidiyorum.

İki gündür aynı koltuktayım. Arada bir verilen"yemek ve ihtiyaç" molalarında iniyorum aşağıya. İki günden beri yanımda oturan adam konuşmak için sabırsızlanıyor; yaptığı birkaç hamleden sonra bakışlarımda bir umut ışığı yakalayamayınca geri çekiliyor; oflayıp poflayarak, Tanrım beni niye bu adamın yanına düşürdüm diye kahrolarak, birbirleriyle konuşmayan küskün iki uzak akraba gibi gidiyoruz. Sabahın seher vakti. Karla kaplı Muş ovası geride kalmak üzere. Bitlis'e yaklaşıyoruz. Yanımda oturan adam dayanamıyor, ayağa kalkıyor; bütün yolculara uzun bir söylev çekecekmiş gibi hazırlanıyor, ama o da ne, beni işaret ederek ağzından tek bir cümle çıkıyor:

"Manyak yahu bu, düpedüz manyak, iki gündür kitap okuyor!"

Yerine oturuyor, bütün bakışlar üzerimde sanki... Kafamı kaldırıyorum iki günden beri soluk soluğa okuduğum kitaptan, hafifçe tebessüm ediyorum sadece ve tekrar kitaba...

"Sessiz Ev"i okuyorum iki günden beri, finale yaklaşmışım, otobüs Bitlis'e ulaşmadan kitabı bitirmeye kararlıyım.

Otobüs, Boğaz Köprüsü'nün üzerindeyken açtım kitabın kapağını. Ve böyle başladı yolculuk. Ansiklopedist Selahattin, Siyasal Düşünceler Tarihi dersinde hocamızın anlattığı kahramanlardan biriydi; o sıralar İttihatçılarla, Jön Türklerle haşır neşirim. Dr. Abdullah Cevdet, İshak Sükûti, İbrahim Temo'ların hayatlarını merak ediyorum. (Birkaç yıl önce okuduğum "Cevdet Bey ve Oğulları"ndaki bir sahneyi hatırlıyorum giriş bölümünden. Hani Cevdet'in militan bir Jön Türk olan kardeşini ziyaret ettiği evindeki perdeleri açmaya kalkıştığı, kardeşinin buna şiddetle tepki göstererek, dışarda hüküm süren Abdülhamit İstibdadına karşı bir önlem olarak perdeleri çektiği ve "Bırak perdeler kapalı kalsın, dışardaki karanlık içeri girmesin" diye bağırdığı sahneyi... Ne çok şeyi açıklıyordu!) Ya Büyükanne?.. Bir abide gibi yola koyulmuştu benimle birlikte. Yer yer Cüce giriyordu araya. Nilgün bayiden Cumhuriyet Gazetesi'ni alıyordu; ona aşık olan "faşist" gencin aşkından habersiz ve günün birinde onun tarafından öldürüleceğini bilmeden. Faruk Darvınoğlu, Gebze'nin küf ve rutubet kokan kütüphanesinin mahzeninde, birkaç yıl sonra yaratıcısının yazacağı "Beyaz Kale"nin el yazması nüshalarını arıyordu. Zeki ve yaratıcı bir yazar, okurlarına ilerde "Beyaz Kale" diye bir kitap yazacağını hissettiriyordu. (Daha sonra yazdığı Beyaz Kale'yi, yine zekice bir manevrayla Sessiz Ev'in kahramanlarından Faruk Darvinoğlu'nun yazdığını belirtecek, kahramanı Darvinoğlu da bulduğu el yazması nüshayı, yine orada Gebze'de ona aşık olan "faşist" genç tarafından öldürülen kız kardeşi Nilgün Darvinoğlu'na ithaf edecekti.) Sessiz Ev'in sayfalarını her çevirişimde, yer yer karın kapladığı Anadolu'nun bozkırlarından sanki bambaşka bir coğrafyaya biraz daha yaklaşıyor, çok değil onbeş saat sonra metrelerce karla karşılaşacak, ama ille de Sessiz Ev'i bitirecektim. Otobüsle birlikte akan zamanın içinde, Türkiye'nin yüzyıllık tarihinin ipuçlarının serpiştirildiği romana dalmışken, yine aynı yazarın çok değil, 11 yıl sonra, otobüs yolculukları temellerinde kurgulanan, oyun oyun içinde, hayat oyun içinde, oyun ne zaman hayat, hayat ne zaman oyun, oyununu oynayacağı başka bir roman yazacağından, yine çok değil 7 yıl sonra kapkara bir kitabın içine girecek İstanbul'un esrarını bir rüya aleminde didikleyeceği ve onu elime geçirir geçirmez askerde olacağımı, bölüğün muhabere deposunun anahtarını gizlice aşırıp o depoya kapanacağımı ve günlerce "Kara Kitap"ın sayfaları arasında yazarla birlikte yitik bir rüyayı arayacağımdan bihaber, zaman zaman dizlerime koyduğum defterime Sessiz Ev'in çağrıştırdıklarını not ediyorum.

Onu hep 26 yaşındayken belledim. İlk kitabını yayınladığı yaşta... Ta lisedeyken, okuduğum gazetenin kültür sanat sayfasında, ulaşabildiğim edebiyat dergilerinden edinmiştim bilgiyi, yepyeni bir romancı çıkıyordu, Cevdet Bey ve Oğulları diye tuğla gibi, boyundan büyük bir roman yazmış, adı Orhan Pamuk, Milliyet Gazetesi'nin roman yarışmasında birinci olmuş ve 26 yaşındadır.

Benim için hep 26 yaşında genç bir delikanlı olarak kaldı.

Toy... Ürkek... Biraz sıkılgan... Münzevi... Yalnız... Kalabalıklardan kaçan... Kendi halinde.

1982 yılında ilk romanı yayımlandıktan sonra, gazete ve dergilerde görülmeye başladı yavaş yavaş. Kentli, hem de kentin en kaymak tabakasının oturduğu Nişantaşı semtinden bir romancı geliyordu edebiyat camiasına. Siyah çerçeveli gözlükleri vardı, saçları düz, yüzü tertemizdi, şimdiye kadar alıştığımız köy kökenli romancılara benzemiyordu ve oldukça iddialı konuşuyordu. İddiaları, yazdığı romanın "toplumsal dönüşümün aracı" olması üzerine değildi, tarih daha çok ilgilendiriyordu onu. (Daha sonra bazıları onu Türk Herodot'u olarak nitelendirecekti.) 1980'li yılların başına kadar edebiyata egemen olan "toplumcu gerçekçi akımın" dışındaymış gibi duruyordu. Romanın bizzat kendi sorunları, çok kişisel bir eylem olan roman yazmanın "şahsiliği", o zamana kadar romanın araç olarak kullanıldığı "toplumsal sorunların ifade aracı olmasından" daha çok ilgilendiriyordu sanki onu.

"Cevdet Bey ve Oğulları"nı yazıp bitirdikten, yarışmaya gönderip birinci olduktan tam dört yıl sonra yayımlanabildi romanı. Adı sanı bilinmeyen toy bir delikanlının yazdığı romanı, şartname gereği hemen yayımlaması gerekirken Milliyet Yayınları tam dört yıl bekletti. Nişantaşı-Cağaloğlu arasında romanını yayımlatabilmek için tam dört yıl gidip geldi. Kitap yayımlandıktan sonra da "iltifat" etmediler; "hele bir de ikinci romanını bekleyip görelim" dediler. Sanki romancı olabilmek, rüştünü ispat edebilmek için birkaç kitap yazmak şartmış gibi... Sanki Elias Canetti, tek romanı "Körleşme" ile Nobel Edebiyat Ödülü'nü almamış gibi!

O uzun süren otobüs yolculuğunda, Anadolu'nun doğusunun kara teslim olduğu o kış gününde otobüste okuduğum Sessiz Ev, genç bir romancının rüştünün ispatı olarak kabul gördü biraz da. Ama hâlâ bazıları ikna olmamıştı.

O otobüs yolculuğundan 11 yıl sonra, aynı mahallede buluştuk. Onbir yıldır bir okur-yazar ilişkisi olarak sürdürdüğüm dostluğumuza, onbirinci yılda komşuluk ilişkisi eklendi. Bizim mahalleye, Cihangir'e taşındı. 11 yıl sonra "münzevi" yazar, "Kara Kitap"ın onikinci bölümünde, bir akrostişle verdiği Nişantaşı'ndaki adresinden çıkarak kalabalıklara karıştı. Onbir yıl sonra Nişantaşı'ndaki evden çıktığında yaklaşık ondört dile çevrilmişti romanları, Batılılar onu bizden daha çok beğeniyordu, çocukça saflığı ve günlük hayata dair bütün acemilikleriyle Doğu'dan baktı dünyaya. Der Spiegel'e yazı yazdı, Kürtlerle tanıştı, Yaşar Kemal'in yanında durdu, bombalanan Özgür Ülke Gazetesi'ni sattı sokakta. O zamana kadar onu kendilerinden biri olarak gören Beyaz Türkler bu işe çok şaşırdı; Robert Kolej'de okumuştu, Amerika'da bulunmuştu, varlıklı bir ailenin çocuğuydu, oturup şöhretinin tadını çıkarmalıydı, hem zaten yazdıkları da bir şeye benzemiyordu, sıkıcıydı; sinirlendiler, burunlarından soludular, öfkelendiler, arkadan hançerlemişti onları.

Doğu'dan bakıyor dünyaya, dünyasını romanlarında ifade ediyor, bunun dışında zorluk çekiyor kendini anlatmada. Çocukça bir saflık taşıyor üzerinde, hayret derecesinde yabancıdır çevresinde olup bitene; örneğin Ertürk Yöndem'i, Serdar Ortaç'ı bile tanımıyor!

Buna karşın, çok "cins" bir yazardır, cin gibidir, hem de "cins bir cin"...

Akşamsefası

BEYOĞLU'NDA GARİBANIN OTOPSİSİ YAPILMAZ

Oktay Güzeloğlu

YARALI GÖVDELİ ŞAİR

Sabri Bey'i kendime benzetiyorum, belki de benim. Öyle bir öykünün şiiri olacak. Ayrıca ben korkağım. Korkak yaptılar beni. Kısaca bir bok değilim. Toplu iğne başı kadar barınacak bir inim bile yok

Beyoğlu Devleti bir tuhaftır, dinamizm verir görene, kendine getirir. Her adımda bir olay yaşanır.

Beyoğlu insanları da ilginçtir. Dokunmaya gelmez, deşilir, dert verir adama. Bulaşıcı hastalık gibidir. Dertlerle farkında olmadan derttaş oluverirsin. 24 saat az gelir "Beyoğlu"na.

İşte, koltuğunda defteri ile bir "şair" yazı yazmak için hazırlanıyordu. Kucaklaştık. 'Çehov' sakalı uzamış, üstü başı kirliydi. Yarım çapaklı gözlerini açarak, "Yazmak için kalem sponsorluğu yapar mısın?" dedi. "Tabi" diyerek kendi kalemimi çıkarıp verdim. "Bir de köpek öldüren (kötü şarap) sponsorluğu yap" dedi. Ona da "olur" dedim. "İffet Hanım ve Sabri Bey'i bitirmem lazım" dedi. "Yeni bir şey mi yazıyorsun?" dedim. "Evet, kitabımı bitirmem lazım" dedi. "Hoca, bu kitap bir köpek öldürenle, bir kaleme çıkacaksa ucuz iş, fakat uykusuz görünüyorsun?" dedim

"Doğru. Kaç gündür uyku yok, hava da soğuk, ama mühim değil, ben alışığım, bitireceğim. 5 kitabım var. Onları bitirdikten sonra tamam, ölebilirim." "Dalga geçmel Şair, sanatçı adamın park kanepesi alışkanlığı olur mu?" dedim. "Olur olur... oldu da, alıştırdılar. Yaratanın yapmadığını yaparak esas adam yarattılar. Karım 'sen sokaklarda yatmaya alışıksın' derdi."

Hani bir sor bir dinle derler ya bir hatır sordum, bin dinliyordum.

"Hoca bu İffet Hanım ve Sabri Bey ne anlatıyor?"

"Çok şey" dedi.

Yüzüne baktım, gözlerindeki ışık sönmemiş. Aksine yıldız gibi parlaktı. İnsan yüreği göze vurur derler, uykusuz gözü hâlâ güzel bakıyordu.

(Vicdanı RET) Savaş karşıtı eylem yapıp, dünyayı ayağa kaldıran, "Küçük adam" vatan hainliği ile suçlanıp 2.5 ay hapis yatıp çıktığında asıl savaşın nerede olduğunu anlamıştı ama, iş işten geçmişti. Karısı onun şiirlerini, kitaplarını, bar köşelerinde içkilere meze yaparak, evini boşaltıp, terkederek ihanet etmişti. Ama bunun cezası yoktu. Çünkü davacı yoktu. Sevdiğine teslim olan, ama kötüye teslim olmayan yapısından seviyordum onu, bir kere şarap şişelerinin dehlizinden düşerken, omuzlarından simsıkı tutup çekerken boğulacaksın demiştim.

"İnsan karada boğulmaz mı?" diye sormuştu.

Cevap verememiştim.

"Şimdi ben neredeyim?" dedi.

"Bilmem?"

"Ben biliyorum, boşluktayım," diyerek devam etti, "eskiden ne güzel gülerdim. Şimdi yok. Kalemim dahi hüzün yazıyor. İffet Hanım ve Sabri Bey de öyle. Hüzünlü bir aşk. Sabri Bey'i kendime benzetiyorum, belki de benim. Öyle bir öykünün şiiri olacak. Ayrıca ben korkağım. Korkak yaptılar beni. Kısaca bir bok değilim. Toplu iğne başı kadar barınacak bir inim bile yok. Gövdemin dikenleri, kır kirpisi gibi her duyguma batıyor, yırtıyor, kanatıyor. O kan gövdemi yavaş yavaş bozuk, contalı musluktan akan damla damla su gibi bir gün taşacak, boğacak, sonra dikenler tek tek veya hepsi birden boyunlarını eğecek ve boktan bir musalla taşından, içinde sahtekârların da bulunacağı bir konvoyla yola çıkacak. İşte o zaman gövdem insanların boyundan 30 cm yukarıda giderek, garipler çöplüğünde yerini bulacak ve sükun, sükun, çok yoruldu zavallı gövdem. Sefil safa oldum!" dedi. Yine konuşmadım, yürüdüm.

Onca yüz varken
Gelsen daralacaktı boyutları
yalnızlığın
Ama alkol, bir kadın icat etmek gibiydi
Saçlarını omzuna atmış ve matemsiz.

Not: Şair'in şiiri...

BİR KADININ PORTRESİ

Leb-i Derya Sayın

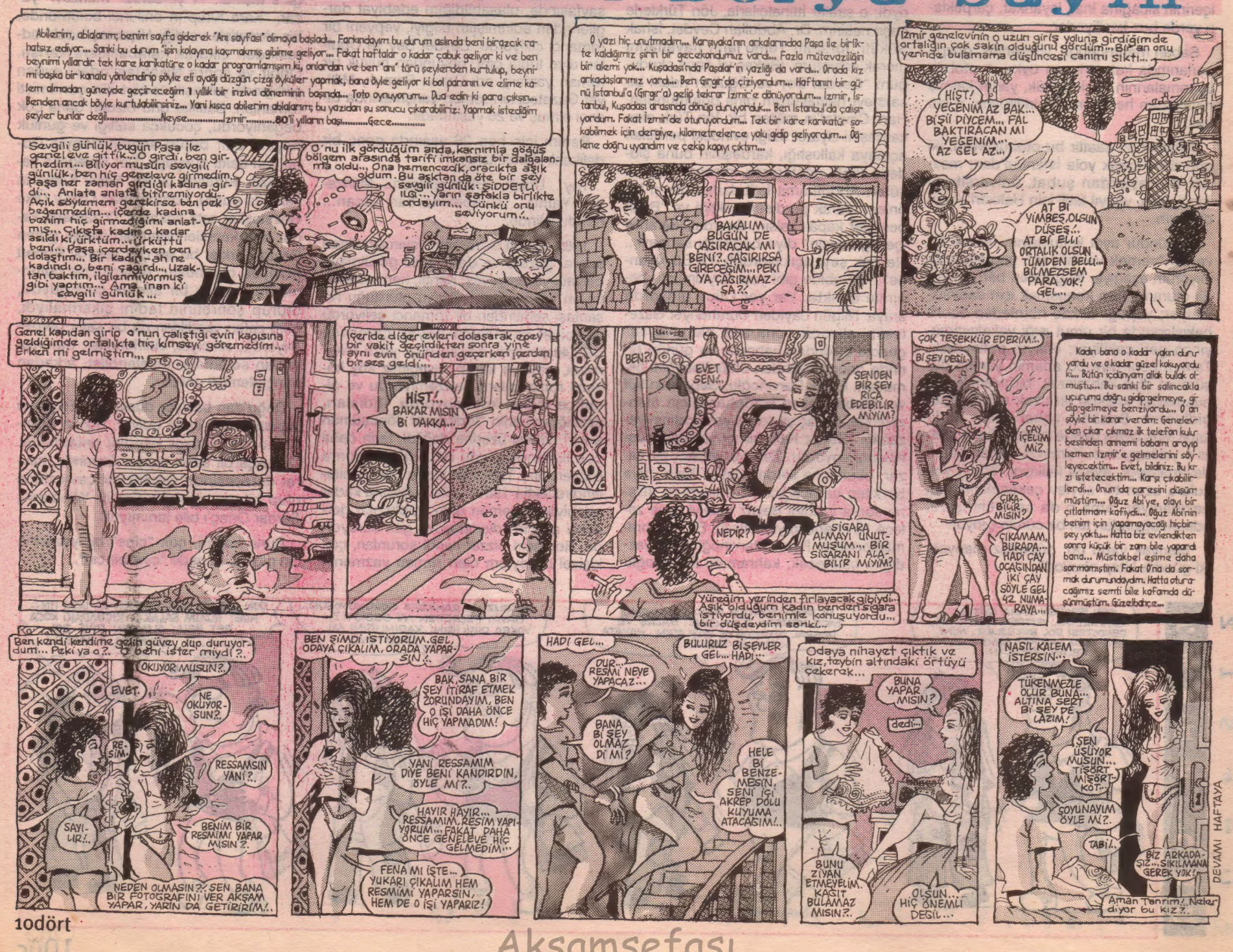

DEVAMI HAFTAYA

Akşamsefası

yurttan sesler içsesler korosu

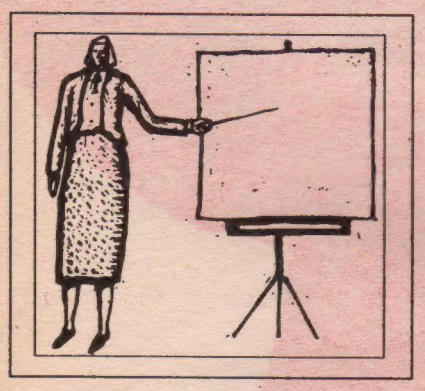

kız: çocukken, pazarı pazartesi'ye bağlayan kem gecelerde içim sıkılır dururdu.. yarın deprem olsa, kar yağsa, yangın çıksa, darbe olsa, birşey olsa ve fakat insanlara birşey olmasa, ama okullar tatil olsa.. yarın, işte böyle birşey olsa diye dua bile ederdim.. şimdi de aynı ruh hâlindeyim.. yarın ille de birşey olsa ve fakat insanlara birşey olmasa ve bu çivisi çıkmış hayat tatil olsa diye dua ediyorum

erkek: oğuz atay'ın yetmişlerde yazdığı kitap kahramanlarının ruh hâllerini, üstelik şiddet ilavesiyle hayat diye yaşıyoruz değil mi.. uzun zamandır hayata bir sempatizan olarak takılıyorum.. kendi kendimin karikatürü oldum.. yastığımdan kuşkulanırım.. o da yalan, o da yalan

erkek: bilincimiz dr. ceykıl, bilinçaltımız mr.hyde oldu sanki.. her türlü sevgimiz yüzde doksan nefret ve imha donanımı ihtiva ediyor.. bilinci, bu dünyaya ait birşey sanıyorlar.. bilincin de ölerek değişebileceğini, dönüşebileceğini hiç aklımıza getirmiyoruz.. oysa getirebilsek, ya çıldırırız, ya hidayete ereriz, ya da kendimize bir çekidüzen veririz.. yine de boyumuzun göğe ereceği büyük bir handikap.. tarih tekerrür ediyorsa, neden hep kötü tarafları tekerrür ediyor

kız: minyonlarca insan somut bir şekilde malı götürürken, milyonlarca insan soyut bir şekilde ölüyor.. ben, ne minyonlarca insanı anlayabiliyorum, ne de milyonlarca insana yaranabiliyorum.. sapına kadar türkçe bir hayatı neden kötü bir çeviri gibi yaşıyoruz

erkek: en az benim seviyemde düşmanlarım olsun istiyorum.. kaliteli düşmanlarım olsun, düşman olduklarına değsin, düşman olduklarını bana hissettirsinler istiyorum.. neden düello geleneğimiz yok.. hayatın suyunun suyunun suyundan, sahici ve samimi bir hayat üretmek mümkün mü

kız: başkaları yaşar, biz anlatırız.. başkaları içer, biz sarhoş oluruz.. başkaları sever, biz acı çekeriz.. bir hafta içinde tam 1400 kişi bu ülke vatandaşlığından kaydını sildirmiş.. yurdum insanlarının yüzde sekseni ülkenin geleceğinden umutsuz, şimdisi için karamsar.. havada nal sesi var..

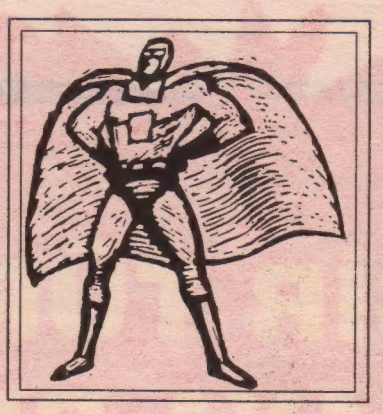

civar aç kedilerle dolu.. ciğerini gösterene saldırıyorlar

erkek: ne bilmek, ne görmek, ne de anlamak bir şeye yarıyor.. hayatımı daraltmak, düşlerimi kırpmak istiyorum.. depremi ve diğer doğal afetleri önceden haber alan, hisseden canlılar gibiyim.. düşünüyorum, o halde ben bir paranoyak'ım

kız: insanlıktan tatil olsam diyorum.. şöyle bir kaç günlüğüne hiç olmasam.. oysa bu hayattan ne güzel bir ömür çıkartabilirdim.. hava intihar timi gibi

erkek: ve fakat hiç olmazsa konuşabiliyoruz işte.. bunu bulamayanlar da var

kız: ve fakat biz şu anda konuşmuyoruz ki.. konuşmak bu mu ki.. konuşmak.. cesare pevase: "sözler değil, eylem.. artık yazmayacağım" demiş, sonra da intihar etmiş.. ben de öyle diyorum şimdi işte, "sözler değil, eylem.. artık yaşayacağım"

erkek: ikisi de aynı şey değil mi.. biri kısa sürüyor, öbürü daha uzun zaman alıyor.. bir nevi hamallık yâni

kız: bir kahve daha ister misin.. ha, buzdolabı taksidini ödemedik ya, telefon faturasını da

erkek: evet, doğru.. yarın, ödeyelim.. iyi ki taksitler, makbuzlar, faturalar, senetler, çekler, tahviller var.. insana yaşama sevinci aşılıyor, insana bir nebze yaşadığını hissettiriyor

kız: ha ha ha.. sevişmek ister misin.. benimle açık konuş.. ben demokratım.. ha ha ha

erkek: tamam.. ama önce sen başlayacaksın

kız: bir çocuk yapalım mı, ya.. daha çok acı çekeriz

erkek: tamam.. sen başla, ben fincanları mutfağa koyup geliyorum.. demin öyle yoğun ve derin laflayınca birden tekrar insanlaşacağımızı sandım, çok korktum.. neyse ki eski hâlimize döndük.. yaşaşın, çürümek.. viva, hava civa

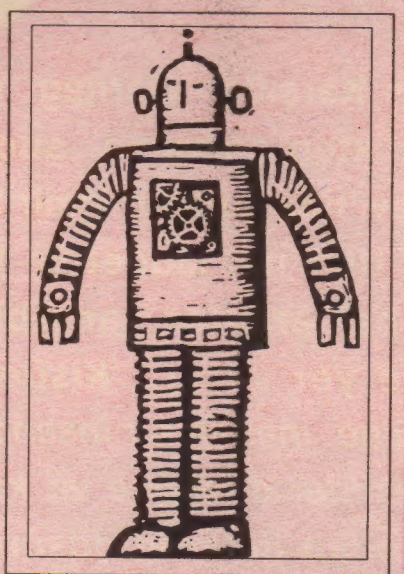

SAYI: 27
7 KASIM 1996 PERŞEMBE

SAHİBİ:
ŞİMERA YAYINCILIK LTD. ŞTİ. adına Mehmet ÇAĞÇAĞ

Yayın Yönetmeni:
Metin ÜSTÜNDAĞ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Kutlu ESENDEMİR

Öküz'e saman ve su verenler:
Altay MARTI, Aslan ÖZDEMİR, Atilla ATALAY, Ali EROĞLU
Ayça ŞEN, Bahadır BARUTER, Bahadır BOYSAL, Can KOZANOĞLU, Can YÜCEL, Can BARSLAN, Cezmi ERSÖZ, Cüneyt ÖZDEMİR, DevrimSEVİMAY, Derya SAYIN, Eflatun NURİ, Ender ÖZKAHRAMAN, Ercan SÜT Engin TURGUT, Eşber YAĞMURDERELİ, Ferhan ŞENSOY, Fikret BEKLER, Gani MÜJDE, Güneri İÇOĞLU, Hacer YILDIRIM, Halil TURHANLI, Halit ÇAPIN, Haydar ERGÜLEN, Kemal GÖKHAN, Kutlu ESENDEMİR, Mehmet ÇAĞÇAĞ, Mesut CEYLAN, Memed Erdener, Mesut KARA, Metin ÜSTÜNDAĞ, Muhsin KIZILKAYA, Musa KART, Nihat GENÇ, Orhan PAMUK, Oktay GÜZELOĞLU, Ömer LAÇİNER, Semra CAN, Sezai SARIOĞLU, Sunay AKIN, Soner GÜNDAY, Tan CEMAL, Tuncay AKGÜN, Tuncel KURTİZ, Tuncer ERDEM, Vedat ÖZDEMİROĞLU, Yılmaz ERDOĞAN, Zafer TEMOÇİN

Sayfa Sekreteri
Aydın ŞAHİN, Fikret ÖZDEMİR

Bilgisayar Tasarım:
Murat YÜCEŞAN
Cebrail OKÇU
Vesile ÖZDEM
Yasemin KALE

Montaj:
Kadri Çavuşoğlu

Satış:
Cüneyt AYDIN

İşletme:
Orhan AÇAR

Halkla İlişkiler:
Suzan ÇARK

Muhasebe:
Yaşar AKŞAHİN

Bina Görevlisi:
Yasin ADIYEKE

Tel: 251 42 44 - 251 57 54,
Fax: 251 52 67,
Baskı: Basmat
Dağıtım: Bir-Yay,
Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu/ İSTANBUL

ABONELİK KOŞULLARI

AMERİKA - (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli - 100 $ -
6 aylık Abone bedeli 50 $
UZAKDOĞU - (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli - 125 $
6 Aylık Abone bedeli 65 $
AVRUPA (POSTA)
1 yıllık Abone bedeli 100 DM
6 aylık Abone bedeli - 50 DM
AVRUPA (UÇAK)
1 yıllık Abone bedeli 110 DM
6 aylık Abone bedeli 55 DM
YURT İÇİ (POSTA)
1 yıllık Abone bedeli
3.500.000 TL
6 aylık Abone bedeli
1.750.000 TL

BANKA HESAP NUMARALARI:
Mark hesabı: 3002462 - 0
Dolar hesabı: 3002461 - 2
TL hesabı: 1100384 -7

(Hesap numaralarının hepsi Yapı Kredi Bankası, Parmakkapı Şubesine aittir)

on üç artı bir

çocuktunuz şimdikinden ortaya duble çocuk
yeni bir kıta keşfeden serüvenci hevesiyle
o orası'nı gösteriyordu sense yaralarını
o gün bugün bir giz gelişti üçüncü şahıs gibi
ilk göreni ilk dokunanı olmuştunuz birbirinizin
konuşsanız kan çıkardı konuşmasanız yazık
öldüğünü duydunuz ağustostan önceki haziranı
bir dize geldi düğümlendi boğazınıza
"bıçak saplanmadığı yeri de yaralar" gibi
evcilik doktorculuk oynuyordunuz hani
ama hep yatakta bitiyordu oyun sonları
ebeveynleriniz mızıkçılık yapıyorlardı
hep cızz uf oluyordunuz ortaya duble çocuktunuz
o orası'nı öptürüyordu sense yaralarını

on üç artı bir

test KÜLTÜR SANAT

1-) Aşağıdakilerden hangisi nidalar çizgi roman karelerinde olmayan efektlerdendir?.
a) Swiss, Pam, Vınn **b)** Smack, Çiüv, Drrank **c)** Küt, Pat, Ingh **d)** RTÜK, CMUK, MGK, KHK, GAP, TÜSİAD, TUBİTAK, MİT, FAKFUK FON, GLADİO, ŞOK, REYTİNG

2-) Çizer Necdet Şen'e Cumhuriyet Gazetesi'nin bazı yazarlarınca ne deniliyor?.
a) Köftehor Herif **b)** Aşırı Taramacı
c) Zırtapoz **d)** Nankör Kedi

3-) Empire Dergisi'nin seçtiği komik filmler listesinde yer almayan yerli film hangisidir?.
a) Cazcı Kardeşler **b)** Uçak
c) Vanda Adında Bir Balık **d)** Dünyayı Kurtaran Adam

4-) John Lennon, Beatles ismini hangi böcekten esinlenerek koymuş?.
a) Deve Piresi **b)** Afgan Akrebi
c) Hamam Böceği **d)** Tesbih Böceği

5-) Radikal'in Entelijansiya köşesini Marquis D'istambulin mahlasıyla şereflendiren, Met-Üst, Atilla Atalay ve Şükrü Yavuz gibi mizah yazarlarını çok sevdiğini Varlık Dergisi'ndeyken açıklayan, (üslubundaki mizahçı etkileri: *ve fakat, gibim, sankim, vs.* açıkça hissedilen) oraya buraya telefon edip, *"aabi bir cevap varsa yetiştiriyim"* deyip, ortalığı kızıştıran bir nev'i entelektüel Aykut Işıklar olma yolunda hezeyan kulaçlar atan arkadaşımızın hakiki ismi nedir?
a) Hezarfen Hezeyan Çelebi **b)** Koyunun Olmadığı Yerde Keçiye Abdurrahman Çelebi..
c) Hikmet Temel Akarsu **d)** Şerrif Errol

6-) Rıfat Ilgaz ölmeden önce ne demiştir?.
a) "Hayat iyice yalama oldu" **b)** "Yeter artık"
c) "Benden bu kadar" **d)** "Hadi eyvallah"

7-) Hair müzikal filminin yönetmeni kimdir?
a) John Borman **b)** Milos Forman
c) Ferman Padişahın **d)** Dağlar Bizimdir

8-) "İpe çekseler, yine yazacağım" diyen dünyaca ünlü yazarımız kimdir?.
a) Yaşar Kemal **b)** Duygu Asena
c) Gönül Yazar **d)** Ali Rıza Kardüz

26. sayının doğru cevapları : 1-c, 2-b, 3-a, 4-d, 5-d, 6-a, 7-b, 8-b
Bu testin doğru cevapları : 1-d, 2-c, 3-d, 4-c, 5-c, 6-a, 7-b, 8-a

metin üstündağ HALT CEMAHİRİYESİ

Akşamsefası

BİR TÜRK DÜNYAYA BEDELLİ ASKERDİR

Savaş Karşıtları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Osman Murat Ülke, "halkı askerlikten soğutma" suçunu işlediği gerekçesiyle iki aydır Mamak Askeri Cezaevi'nde yatıyor. İzmir Savaş Karşıtları Derneği yaptığı açıklamada, Osman Murat Ülke'nin şiddet ve terörden arınmış araçlarla politika yapan, barış ve insan haklarından yana bir kişi olduğunu belirtti. Dernek açıklamasında şu sözlere yer verdi: *"Kişilerin düşünce ve inançlarını özgürce ifade etmesi gerektiğine inanan bir insandır. Yargılama konusu olan eylemi de amaçları ile uyumlu bir şekilde, düşünce ve kanaatlerini özgürce açıklamaktan ibarettir. Cezaevine girdiği andan itibaren düşünceleri ve inançları gereği askerlik ile ilgili her türlü yaptırımı reddettiğini ve üniforma giymesinin mümkün olmadığını belirtmiştir. Askeri Cezaevi yönetimi bu tutumu 'isyan' olarak nitelemiş ve Disiplin Mahkemesi'ne başvurarak hücre hapsi, görüş yasağı ve avukat ile görüşme yasağı verilmesi talebinde bulunmuştur. Disiplin Mahkemesi beş günlük hücre cezası vermiş ve diğer talepleri kabul etmemiştir. Cezaevi yönetiminin uygulamalarına karşı açlık grevine giren Ülke'ye ilk günlerde şekerli tuz ve su verilmemesi kaygıları artırmıştır. Eyleminden ve direnişinden dolayı Osman Murat Ülke'nin can güvenliği her an tehlikeye girebilir, işkence ya da kötü muameleye maruz kalabilir."* Genelkurmay Başkanlığı,1993 yılının sonlarına doğru askeri yargı yolunu sivillere karşı yaygın olarak kullanmaya başladı. Aynı yıl, Genelkurmay Başkanlığı'nın basın organlarına ve gazetecilere yönelik yaptığı suç duyurularında büyük artış oldu. Genelkurmay Başkanlığı tarafından Adalet Bakanlığı kanalıyla savcılıklara gönderilen suç duyurularının sayısı 217'yi buldu.

Akşamsefası